

ÇEDES

Çevre Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum

EĞİTİCİ

Kılavuzu

6.
SAYI

Nisan 2024

ÇEDES

*Çevre Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum*

EĞİTİCİ Kılavuzu

Nisan 2024

Genel Yayın Yönetmeni

Dr. Ahmet İŞLEYEN

Yayın Koordinatörü

Dr. Yusuf AKBAŞ

Editör

Dr. Ali GÜL

Yazarlar

Mehmet GÜVEN

Nuray UĞURLUOĞLU

Proje Koordinatörü

Abdulaziz GÜVEN

Dil Uzmanı

Tevfik Fikret TAŞKIN

Ölçme ve Değerlendirme

Nuray UĞURLUOĞLU

Kapak ve İç Tasarım

Arif AVCI

Resimleme

Serdar DEMİRCAN

Emeği Geçenler

Diyanet İşleri Başkanlığından Mehmet Fatih TUNÇ ve Sevda BAYRAK'a; Mersin Mezitli Vali Şenol Engin İlkokulundan Şeyma YILDIZ'a; Din Öğretimi Genel Müdürlüğünden Sevim KANAT, Gül Betül YILMAZ ve Hilal DEMİR'e fasikül için değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Her hakkı saklıdır ve Milli Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

İÇİNDEKİLER

FASİKÜL HAKKINDA	4
ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ	7
GRUP OLUŞTURMADA ALTERNATİF ÖNERİLER	8
ETKİNLİK HAZIRLAYICIYA VE UYGULAYICIYA NOTLAR	9
ETKİNLİK UYGULAMA REHBERİ	11
HEDEFİNİ BELİRLE.....	11
ETKİNLİK HAVUZU	11
MESAJINI GÜÇLENDİR	12
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	12
BİRİNCİ HAFTA	
HEDEFİNİ BELİRLE.....	15
HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	16
GÖRSEL YORUMLAMA ÖNERİSİ	18
MULTİMEDYA ÖNERİSİ	19
ETKİNLİK HAVUZU	20
MESAJINI GÜÇLENDİR	25
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	26
İKİNCİ HAFTA	
HEDEFİNİ BELİRLE.....	27
HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	29
GÖRSEL YORUMLAMA ÖNERİSİ	33
MULTİMEDYA ÖNERİSİ	34
ETKİNLİK HAVUZU	35
MESAJINI GÜÇLENDİR	39
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	40
ÜÇÜNCÜ HAFTA	
HEDEFİNİ BELİRLE.....	41
HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	43
GÖRSEL YORUMLAMA ÖNERİSİ	47
MULTİMEDYA ÖNERİSİ	48
ETKİNLİK HAVUZU	49
MESAJINI GÜÇLENDİR	52
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	53
DÖRDÜNCÜ HAFTA	
HEDEFİNİ BELİRLE.....	54
HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	55
MULTİMEDYA ÖNERİSİ	58
ETKİNLİK HAVUZU	59
MESAJINI GÜÇLENDİR	67
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	68
SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ ÖĞRENCİ ÖN TEST DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	69
SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ ÖĞRENCİ SON TEST DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	70
SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ VELİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	71
VELİ DESTEK MEKTUBU.....	72
SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ SÖZLÜĞÜ	75

FASİKÜL HAKKINDA

Sevgi, insanı bir kimseye ya da bir şeye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten içsel duygu, sevmeye duygusu; vefa, sevgide bağlılık; dostluğun ise dost olma durumu anlamlarına geldiğini sözlükler yazmaktadır. Bizim milletimiz bu manevi duyguları, günlük hayatına o kadar nakşetmiş ki Anadolu'nun her köşesine ekilen sevgi tohumları asırlık çınarlara dönüşmüş; gölgesi insanlığa, tüm dünyaya tesir etmiştir.

Asırlar boyu sevgi, vefa ve dostluk üzerine nice sözler söylenmiştir. Nice edipler, nice şairler gelmiş geçmiş; lakin kifayetsiz kalmışlar bu değerli sözleri tarif etmeye. Yunus'un sevgisi, Akif'in vefası, Mevlana'nın dostluğu sıgar mı hiç kaleme ve kelama... Modern dünyanın bize sunduğu ben merkezci ve maddeci toplum yapısı karşısında köklerimiz ve kadim değerlerimizin özü olan sevgi, vefa ve dostluğun sırrına yeniden gönül vermeli yaşamalı ve yaşatmalıyız. Millet olarak; yalnızlığın ilacını dostlukta, bencilliğin panzehrini vefada, varlığın özünü sevgide bulacağız. Kendisi için istediğini arkadaşı, kardeşi, ailesi ve ülkesi için isteyen bir toplum için; minik kalplere, öğrencilerimize ve evlatlarımıza karşı bir borcumuz var. Biz insanız; en çok sevmeye, vefaya ve dostluğa açız. Ne baş döndüren teknoloji ne de modern ve lüks hayat tarzı bizim bu açlığımızı giderebilir. Çocuklarımıza, göz aydınlığı gelecek nesillerimize ve öğrencilerimize; mazi ile gelecek arasında sıkışan insanlara bu değerlerimizi hatırlatmak, milli hafızayı tazelemek istiyoruz. Dini, düşüncesi, rengi, dili ne olursa olsun, insanlığın barış, huzur ve güzel bir geleceği; yeniden sevgi tohumları ekecek neslimize muhtaçtır. Biz evrensel bir değer olan, tüm insanlığın içinde bulunduğu stres ve kaosa çare olarak sevgi, vefa ve dostluğun tohumlarını siz değerli öğretmenlerimiz, velilerimiz ve kurumlarımızın yetkilileri ile öğrencilerimize yaşayarak, yaşatarak aktarmak istiyoruz.

Kadim tarih ve medeniyetimize baktığımız zaman, ailemizden başlayıp mahallemize, köyümüze, ilçemize, ilimize kısacası tüm vatanımıza yayılan dostluk, sevgi ve vefa gibi yüce duygular, bizi görünmez bağlarla birbirimize bağlamıştır. Güçlü, kuvvetli, birlik ve beraberlik içinde yüzyıllarca başımız dik olarak yaşamamızı sağlamıştır.

Bugün; başı dik, birlik içinde, dostluk ve kardeşlik duygularıyla bezenmiş bir toplum olarak yaşayabiliyorsak bu değerlere hâlâ sahip olduğumuz içindir.

Biz eğitimciler, gelecek nesillerimize dostluk, sevgi, vefa gibi yüce değerleri verebilir, hayatımızın doğal bir parçası haline getirebilirsek geleceğe güvenle ve korkmadan bakabilir, daha güçlü, daha zengin bir toplum halinde yaşamaya devam edebiliriz.

Ebeveynler ve eğitimciler olarak yavrularımızı ve çağı doğru okuyarak aile ve yakın çevremize sergilediğimiz sevgi, vefa ve dostluk örnekliklerine çocuklarımızı katmalı bu değerleri yaşamalarını sağlamalıyız. Kendi tecrübelerini oluşturacak imkânlar sağlamalıyız. Rehberlik

ederken kendi tecrübelerimizi dayatmak yerine bizim de bu çağın hastalıkları olan tutumlarımız olduğunu ve hayatın olağan akışında bu değerleri kazandığımızı unutmamalıyız. İşte bu şekilde hayatın içinde yaşayarak kazandığımız dostluklar; sevgiye, vefaya dönüşerek insana sağlam bir duruş, yaşam boyu devam edecek sükûnet, güven ve sarsılmaz bir istikrar kazandırır. “Sevgi, acıyı tatlılaştırır. Sevgi, bakırı altın eder. Bulanıklar sevgi ile durulur. Dert, sevginin feyziyle şifa bulur.” der, Mevlana. Öğrencilerimize yaptığımız değerler eğitimi çalışmaları ve silesiyle dostluk ve vefanın kaynağı olan sevgiyi tanıtmaya ve niçin gerekli olduğunu kavratmaya çalışıyoruz. Zorlukların bizi yarına, daha güzele ve rahatlığa kavuşturacağını etkinlikler ve yaşanmışlıklar üzerinden aktarmak istiyoruz.

Elimizden düşmeyen akıllı ve pahalı telefonlar yüreğimizden sevgiyi; birbirimizden dostluğu koparmasın. Ayağımızı yerden kesen araçlar bizi daha çok vefaya taşısın. Televizyonlar, sanal oyunlar, bizi yalnızlığa mahkûm etmesin. Sevgi hamuru kurumuş aile yapıları dağılmasın. Madde bizi esir almasın. Sevgi ve adaptan bihaber yetişmesin küçüklerimiz. Komşuyu akrabadan yakın bilen gönlümüz yeniden şenlensin. Vefa ile yolunu gözlediğimiz dostlarımızla bağımız kesilmesin. Bayramlar fırsat olsun yavrularımıza sevgi ve dostluğun, vefanın yaşadığını ve bizi biz yaptığını anlatmaya. Öğretmen, öğrenci, veli, yetkili; hepimiz için buyurun değerler eğitimi bir seferberlik olsun. Sevginin, vefanın dostluğun seferberliği...

Dünya sevgiyle yeşerecek, Yunus’un ifadesiyle, “sevelim sevilelim dünya kimseye kalmaz.”

Sevgi, dostluk, vefa değerini içeren fasikülümüz, öğrencilerine değer eğitimi verme çabasında olan değerler kulübü temsilci öğretmenleri ve eğiticiler için rehber olarak hazırlanan içeriklerden oluşmaktadır. Bu fasikülde, hem okul alanı içerisinde (sınıfta, bahçede, koridorlarda) yapılabilecek hem okul dışı (okul çevresinde, mahalle aralarında, sokakta, yakın ve uzak çevre gibi) ÇEDES Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum uygulama mekânlarının tamamında rahatlıkla uygulanabilecek hem de aileyi ve çevreyi sürece dahil ederek eğitici rehberliğinde kazanıma ulaştıracak etkinlik örneklerine yer verilmeye çalışılmıştır.

Fasikül çalışmasında, temel eğitim ve ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere yönelik Talim ve Terbiye Kurulu tarafından yayımlanan öğretim programlarında yer verilen “kök değerler” ve bu değerlerin genel ve özel kazanımları incelenerek hedefler oluşturulmuştur.

Öğrencilerin millî, manevî, ahlâkî değerleri özümseyebilmesi ve hayatına yansıtabilmesi için gerekenler:

- Doğruyu-yanlış, iyiyi-kötüyü, güzeli-çirkini, ahlâkî olanı ve olmayanı, kutsal kabul edilen kültürel ve toplumsal normlara uygun olanı ve olmayanı, evrensel değerlere uygun olanı ve olmayanı bilme ve ayırt etme düzeyi,
- Karşılaştığı seçenekler arasında doğruyu, iyiyi, güzeli ve ahlâkî olanı, kültürel ve toplumsal normlara uygun olanı isteme ve tercih etme düzeyi,

- Tercihleri doğrultusunda doğru, iyi, güzel, ahlâkî ve kutsal normlara uygun olanı yaparak karaktere dönüştürme düzeyi dikkate alınarak organize edilmiştir.

Etkinliklerin içerik ve kurgu tasarımları, eğitim programlarında ön plana çıkan beceri temelli ve öğrenci merkezli eğitim paradigmalarının öngörülerini doğrultusunda yapılmıştır. Öğrencilerin iş birliği yapabilmeleri, etkin öğrenme gerçekleştirebilmeleri, öğrenme şekillerini ve bireysel farklılıklarını keşfedebilmeleri için farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaya çalışılmıştır. Etkinlikler, araştırmayı teşvik eden, doğruya ulaşmak için sorular soran, duygudaşlık kurabilmek için canlandırma ve drama etkinlikleri gerçekleştiren, üretmeye ve paylaşmaya teşvik eden yeterlilikler taşımaktadır.

Etkinlikler; eğitimcilerin, akranların, aile bireylerinin, yakın ve uzak çevrenin rehber ve model olmaları durumu göz önüne alınarak okul içinde ve dışında, özel hayatında ve toplum içerisinde öz disiplinle; ölçülü, dengeli, duyarlı ve değerlerine sahip çıkıp koruyacak seviyeye taşınması anlayışıyla hazırlanmıştır. Etkinlikler; yakından uzağa ilkesi ile çocuğun fiziksel, ruhsal ve duygusal gelişimini destekleyecek, ailesi, arkadaşları, yakın ve uzak çevresi, içinde yaşadığı toplum, ülkesi ve dünyayla ilişkisi üzerinden farklılıkları dikkate alan, insanî, evrensel değer ve beceri eğitimi vermeyi hedeflemektedir. Bu yönüyle kapsayıcı ve bütünleştirici özellik taşımaktadır.

Etkinliklerin her biri; her sınıf düzeyine, her yaş grubuna ve aynı öğrenme ortamında farklı beklentilere ve geçmiş yaşantılara sahip öğrencilere uygun olmayabilir. Bu nedenle etkinliklerde sınıf düzeyi, yaş aralığı ve hazırbulunuşluluk seviyesi gibi belirleyici, ayırt edici ve nitelendirici unsurlar özellikle belirtilmemiştir. Bu konudaki tercih ve inisiyatif, temsilci öğretmen ve eğitime bırakılmıştır. Eğitici, etkinlik seçimlerinde hedef kitlenin sınıf düzeyini, yaşını, hazırbulunuşluluk seviyesini, çevrenin koşullarını, uygulama mekânının imkânlarını, hedef kitlenin ihtiyaçlarını ve beklentilerini dikkate alarak uygun seçimler yapmalıdır. Bu esneklik, etkinliklerin çeşitli öğrenme grupları ve koşullarına uyum sağlamaya olanak tanır, böylece her öğrenci en iyi şekilde fayda sağlar.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Etkinlikler uygulanırken gelişim ve eğitim psikolojisi ile öğretim yöntem ve tekniklerinin tüm ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Etkinliklerin kurumlar arası iş birliği ve ziyaret gerektirdiği durumlarda yasal izinler ve resmî yöntemler eğitici tarafından etkinlik öncesinde tamamlanmalıdır.
3. Önceden hazırlık yapılması gereken durumlarda, planlanan etkinliklerle ilgili paydaşlar (ÇEDES uygulama mekânlarındaki ilgili personeller, öğrenciler veya aileler) bilgilendirilmeli, ortamın ya da etkinliklerin hazırlanabilmesi için yeterli süre verilmelidir.
4. Velilerin gerçekleştirilecek etkinlikler ile ilgili yanlış ve eksik bilgileri ya da önyargıları olabilir. Böyle durumlarda, sadece öğrenciyi bilgilendirmek bazen öğrenci ve ailesi arasında çatışmalara yol açabilir. Bu nedenle öğrencilerle yapılan faaliyetler ve öğrencilere verilen görevlerle ilgili öğrenci velilerini de bilgilendirerek onları da sürecin bir parçası kılmak önem arz etmektedir.
5. Aile katımlı etkinlikler hazırlanırken aile bütünlüğü bozulmuş, aile bireylerinden (vefat, tutukluluk, engellilik, şehir ya da yurt dışında çalışma, Çocuk Esirgeme Kurumu uhdesinde olma, vb.) ayrı yaşamak durumunda olan öğrencilerin özel durumları da dikkate alınarak planlanmalıdır.
6. Öğrencilerle bir araya gelmeden önce etkinlikle ilgili planlama yapılmalı, malzeme gerektiren etkinlikler varsa malzemeler temin edilerek uygulama mekânına hazırlıklı gidilmelidir.
7. Etkinlikler ve kazanımlar planlama yapılmadan önce mutlaka okunmalı, gerekirse öğrenci seviyesi ve süre de dikkate alınarak etkinlikler geliştirilmeli, çeşitlendirilmeli, yeniden kurgulanmalı veya değiştirilmelidir.
8. Etkinlikler esnasında öğrencilere rol ve görev verilmelidir. Verilen görevler, onların özgüvenlerini geliştireceği gibi sorumluluk bilinci kazanmalarında da sürükleyici bir güç olacaktır. Ancak, öğrencilere görev verilirken emredici bir üsluptan kaçınılmalıdır. Öğrencilerin eğlenerek öğrenebileceği ve gönüllü olarak aktif rol alacağı bir ortam kendilerine sunulmalıdır.
9. Etkinliklerin uygulanması sırasında karşılıklı saygı, sevgi, hoşgörü iklimi oluşturulmasına dikkat edilmeli; öğrencilerin öğrenme ortamında küçük düşme, yanlış cevap verme gibi kaygıları olmadan, çekinmeden kendilerini ifade edebilecekleri, rahat ve güvende hissedebilecekleri bir ortam oluşturulmalıdır.
10. Öğrencilerle etkileşim süreçlerinde, öğrenci paylaşımlarına ilişkin yorumların yapıcı olmasına dikkat edilmeli ve etkinlikler sırasında aynı yapıcı tutumun öğrenciler tarafından birbirlerine karşı sergilenmesine de özen gösterilmelidir.
11. Öğrencilerle iletişim kurarken gelişimsel özellikleri iyi analiz edilmeli, hassas süreçler içerisinde olabilecekleri, duygu, düşünce ve davranışlarında dalgalanmalar yaşayabilecekleri dikkate alınmalıdır. Öğretmenin bu durumları olgunlukla karşılaması, bilginin, becerinin, değer ve tutumun topluma gençlerle aktarılacağı unutulmamalıdır. Öğrencilere bulundukları yaş dönemine uygun olarak formasyonel davranılmalı ve doğabilecek problemler

öngörülerek gerekli önlemler alınmalıdır.

- 12.ÇEDES faaliyetlerinde aktif bir şekilde katılım sağlamak isteyen öğrenciler olabileceği gibi, bu öğrencilerin yanı sıra çekingen, dinamik bir katılım sağlamaktan sakınan öğrencilerin de olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Değerler kulübü faaliyetlerinde öğrencilerin katılımı hususunda öğrenciler arasında dengeyi sağlayarak, birbirlerine fırsat verecekleri ortam oluşturulmalıdır.
- 13.Etkinlikler sırasında öğrencilerin özel bir durum yaşadığı fark edildiğinde bu durum kalabalık arkadaş ortamında çözülmeye çalışılmamalıdır. Öğrenciyle özel olarak görüşmeli ve gerekirse öğrencinin de onayı ile aile ve okul rehber öğretmenleri konu ile ilgili bilgilendirilmeli, destek istenmelidir.
- 14.Katılımcı sayısının yapılması planlanan etkinlik için fazla olduğu durumlarda öğrenciler iki, üç veya dört gruba bölünmelidir.
- 15.Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek etkinliklerde, etkinliğin gerektirdiği özel şartlar da dikkate alınarak grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir.

GRUP OLUŞTURMADA ALTERNATİF ÖNERİLER

Yapılacak etkinliklerde grup oluşturma ihtiyacı olduğunda her seferinde ilgi çekici, eğlendirici farklı bir yöntem kullanmak, öğrencinin ilgisini artıracak gibi aynı zamanda yapacağı etkinliğe hazırlanırken de eğlenmesine, aktif olmasına, problem çözme becerisini geliştirmesine imkân sağlayacaktır. Gruplama yapılırken sayı, beceri, gelişim özellikleri gibi yönlerden birbirlerine denk gruplar oluşturulmasına dikkat edilmelidir.

Alternatif grup oluşturma örnekleri;

Cinsiyet ve yaş gibi ortak bazı özelliklere göre grup yapılabilir.

Tek sıra yapıp sayma yöntemi kullanılabilir. Tek rakamlar bir grup, çift rakamlar başka bir grup yapılabilir.

Öğrenci listesinden rastlantısal olarak grup üyeleri seçilebilir.

İki öğrenci, öğretmen tarafından seçilir. Grup üyelerini belirleme görevi, o öğrencilere verilir ve sırayla her öğrenci kendi grubuna üye seçiminde bulunabilir.

Öğrenci isimlerinin alfabetik sırasına göre grup oluşturulabilir.

Örneğin; ismi, “k” harfi ve sonrasındaki harfle başlayanlar bir gruba; ismi, “j” harfi ve öncesindeki harflerle başlayanlar diğer gruba ayrılabilir. Üye sayıları denk gelmiyorsa harfler değiştirilebilir.

Yine, çocukların kendi aralarında uyguladığı ebe belirleme yöntemlerinde olduğu gibi tekerlemelerle sayışma, ayak boyu ile kesişme gibi yöntemler de kullanılabilir. Grup oluştururken öğrencilerin kendi gruplarını oluşturmalarına, grup dağılımlarındaki dengeleri de gözeterek imkân vermek mümkündür.

Birden fazla gruba yapılabilecek etkinliklerde, öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum

tarihleri ilkbahar ayları arasında olanlar bir grup, yaz ayları arasında olanlar bir grup, sonbahar ayları arasında olanlar bir grup, kış ayları arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (İhtiyaç duyulan grup sayısına göre mevsimler değil de aylar kullanılarak grup sayısı azaltılıp çoğaltılabilir.).

Öğrenci sayısına denk gelecek sayıda, ihtiyaç duyulan grup sayısı kadar renkli kâğıt, (Beş gruba ihtiyaç duyuluyorsa beş farklı renk kâğıt.) bir kutuya konulabilir. Her öğrencinin kutudan bir kâğıt çekmesi ve kâğıtların renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.

İlk isimlerindeki harf sayısına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir. İsminde dört harf olanlar bir grup, beş harf olanlar bir grup, altı harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.

İçeri görünmeyen bir kutuya, ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve aynı sayıda pet şişe kapağı atılır. Öğrencilerden kutuların içlerine bakmadan birer kapak çekmeleri istenir. Aynı renkte kapak çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.

Öğrencilerden bir kâğıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup şeklinde gruplar oluşturulabilir.

Oluşturulması planlanan grup sayısı kadar farklı boyutlarda çubuk, öğrenci sayısı kadar hazırlanır ve bir bardağa konulur. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir.

Öğrenciler destekledikleri futbol takımlarına ya da sevdikleri renklere göre gruplara ayrılabilir.

ETKİNLİK HAZIRLAYICIYA VE UYGULAYICIYA NOTLAR

Değerli Eğitimci,

Projemiz kapsamında hedeflenen kazanımlara öğrencilerimizi ulaştırmada sizlerin gayreti, emeği, fedakârlığı ve örnek olması çok önemlidir. Sizlerin mesleki bilgi, birikim, tecrübe ve donanımınıza güveniyoruz.

Uzman ekibimizle hazırladığımız bu çalışmayı, sizlere ulaştırarak yanınızda olduğumuzu hissettirmek, etkili ve zengin içerik örnekleriyle sizleri desteklemek istiyoruz. Her ne kadar bizler sizlerin işini kolaylaştırmak için çabalasak da sahada gelişen durumların her birine hâkim olamayacağımız gerçeğini de sürekli hatırimızda tutuyor, sizlerin görüş ve önerilerine ihtiyaç duyuyoruz. Örnek olarak sunduğumuz etkinliklerin içerik ve yönergelerini öğrencilerinizin ihtiyacı, yaşadığınız bölgenin imkânları doğrultusunda esnetme, geliştirme, uyarlama ve yeniden düzenleme ya da yeni fikirler doğrultusunda etkinlik veya içerik üretmek durumunda kalabilirsiniz. Böyle durumlarda, sizlere sunmuş olduğumuz etkinlik örneklerini de dikkate alarak, sizlere sunduğumuz adımları takip ederek içeriklerinizi üretebilir, zenginleştirebilir, çeşitlendirebilirsiniz.

Etkinlikler hazırlanırken öncelikle dikkat edilmesi gereken nokta, anayasa ve yasalara uygun olup olmadığı hususudur. Anayasa ve yasalara uygunluk şartını taşıyan her etkinlik aynı zamanda hedef kitlenin seviyesine uygun, kazanımı karşılayabilecek ve uygulanabilir nitelikte etkinlikler olmak zorundadır. Bunların haricinde, mevcut etkinlikleri uyarlarken ya da yeni etkinlik üretirken aşağıdaki kriterler dikkate alınmalıdır.

Etkinlik Kriterleri:

- Projenin genel amaçlarına ve anlayışına uygun mu?
- Kazanımı gerçekleştirebilecek nitelikte mi?
- ÇEDES uygulama mekânlarından hangisinde verimli uygulanabilir?
- Gerektirdiği malzemeler itibariyle elde var olan ya da potansiyel olarak kolaylıkla bulunabilecek nitelikte mi?
- Aileler, öğrenciler, öğretmenler, yakın-uzak çevre ve toplum tarafından kabul edilebilir mi?
- Yazıyla ifade edildiğinde eğitimciler tarafından anlaşılıp uygulanabilir mi?
- Maliyeti yüksek ise potansiyel yararları tahmin edilen maliyetten daha önemli görülebilir mi?
- Uygulandığında etkililiği ölçülebilir mi?
- Uygulanırken öngörülebilir riskleri var mı?
- Açık, anlaşılır ve gerekli unsurları içeren bir biçimde düzenlenmiş mi?

ETKİNLİK UYGULAMA REHBERİ

Değerli Eğitimci,

Bu başlık altında çalışma planınızın öğrencilerinizle birlikte kulüp gün ve saatlerinizde nasıl planlama yapacağınıza dair ipuçları bulacaksınız.

Öğrenciyi tanımak, uygulama mekânının donanımı ve imkânları hakkında bilgi sahibi olmak işinizi kolaylaştıracaktır.

HEDEFİNİ BELİRLE

Haftalık olarak ayrılmış kazanımları inceleyerek öğrencilerinizde gördüğünüz ve öncelik verilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlarda hedefler belirleyiniz.

Belirlediğiniz kazanımlar ile ilgili sizler için örnek olarak hazırlanmış etkinlikleri inceleyerek yapmayı planladığınız etkinliği işaretleyiniz.

İşaretlediğiniz faaliyeti ÇEDES uygulama mekânlarından hangisinde rahatlıkla gerçekleştirebileceğinize karar veriniz.

Öğrencilerinizi uygulama mekânına götürmeden önce veya yolculuk sırasında motive edecek, düşündürecek, bilgilendirecek, ilgilerini kazanıma yönleltmelerini sağlayacak kısa bir konuşma yapınız.

ETKİNLİK HAVUZU

İşaretlediğiniz etkinliği, karar verdiğiniz ÇEDES uygulama mekânında öğrencilerinizin hazır bulunuşluluk ve motivasyon düzeyini de dikkate alarak yönergeler doğrultusunda uygulayabilirsiniz.

Öğretmen rehberliğinde, öğrencilerle birlikte ÇEDES uygulama mekânlarının herhangi birinde uygulayabileceğiniz örnek etkinlikler dört kategoride sunulmuştur:

1. Hikâye/fotoğraf/örnek olay/senaryo/konuşma metni yorumlama veya drama etkinliği,
2. Multimedya önerisi,
3. Okul içi sosyal etkinlik önerisi,
4. Sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti çalışması/okul dışı mahalle etkinlik önerisi,
5. Şehir, kültür gezileri/kamp veya sportif etkinlik önerisi.

Öğrenciyi teşvik etmek amacı ile kulüp saati sürenizi tamamlamadan önce öğrenciye bireysel, ailesiyle ve arkadaşlarıyla yapabileceği ve farklı kazanımlarla değer gelişimini destekleyecek veli çalışmaları ve harekete geç etkinliklerini de görev olarak verebilirsiniz.

Görevlerin sizin tarafınızdan belirlenen süre içerisinde yapılıp yapılmadığını takip etmek, süreci gözlemlemek, öğrenciyi hedeflenen kazanıma ulaştırmada önemlidir.

Dikkat: Okul dışı, mahalle etkinlik önerisi ve dış gezi/kamp veya sportif etkinlik önerisi başlığı altında yer verilen etkinlikler için proje kapsamında alınan genel veli izin belgeleri haricinde etkinliğe özel veli izin belgeleri alınması önemli görülmektedir.

Etkinlikler uygulanırken dikkat edilmesi gereken önemli hususları hatırlamak istiyorsanız ilerleyen sayfalarda detaylı bir şekilde açıklanan **“ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?”** başlıklı içeriği gözden geçirebilirsiniz.

MESAJINI GÜÇLENDİR

Hedeflenen kazanıma yönelik planladığınız etkinliği yaparken konu ve kazanımla ilişkilendirilebilecek örnek ayeti kerimelerden, hadisi şeriflerden, özlü sözlerden faydalanabilirsiniz.

Size örnek olarak verilen ayetlerde, açıklama bölümlerine de yer verilmiştir. Konuya hâkimiyetinizi artırmak ve mesajın öğrenci üzerindeki etkisini tamamlamak için bu bölümden de yararlanabilirsiniz.

HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET

Yapılan etkinlikler neticesinde öğrencideki bilgi, tutum ve davranış değişikliklerini rahatlıkla gözlemleyebilmeniz için ikisi öğrenci tarafından birisi de veli tarafından doldurulması istenen toplam üç adet form oluşturduk. Bu formları, fasikülün sonunda bulabilirsiniz.

Formlardan birincisi, öğrencinin proje kapsamında “Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri” ile ilgili eğitsel etkinlikleri yapmaya başlamadan önce dijital ortamda ya da kâğıt formlar aracılığıyla uygulanması planlanan “(öğrenciler için) Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri Ön Test Değerlendirme Ölçeği” başlıklı formdur. Bu form, “Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri” ile ilgili ilk çalışmaya başlamadan önce öğrenci tarafından doldurulmalıdır.

Formların ikincisi de öğrencinin proje kapsamında “Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri” ile ilgili eğitsel etkinlikleri tamamladıktan sonra dijital ortamda ya da kâğıt formlar aracılığıyla uygulanması planlanan “(öğrenciler için) Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri Son Test Değerlendirme Ölçeği” başlıklı formdur. Öğrenci, “Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri” ile ilgili planlanan etkinlikleri tamamladıktan sonra yine öğrenci tarafından doldurulmalıdır.

Üçüncü form ise öğrencinin velisi tarafından proje kapsamında “Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri” ile ilgili eğitsel etkinlikleri tamamlamasından sonra doldurulması istenen “(veliler için) Sevgi-Dostluk-Vefa Değeri Öğrenci Değerlendirme Ölçeği” başlıklı formdur. Veli, “Sevgi-Dost-

luk-Vefa Değeri” ile ilgili planlanan etkinlikleri tamamladıktan sonra bu formu dijital ortamda veya kâğıt üzerinde doldurmalıdır.

Fasik lde belirtilen kazanımlarla ilgili örnek olarak sunulan etkinlikler dört hafta üzerinden, aylık olarak planlanmış ve her fasikülün bir ay içerisinde tamamlanması öngörülmüştür.

DEĞER ADI: SEVGİ-DOSTLUK-VEFA

UYGULANACAK AY	NİSAN	
HEDEFİNİ BELİRLE	KAZANIM	
	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI	
	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ	
HANGİ FAALİYETLERİ YAPARCAĞINI BELİRLE	HİKAYE YORUMLAMA ÖNERİSİ	
	MULTİMEDİA ÖNERİSİ	
	OKUL İÇİ ETKİNLİK ÖNERİSİ	
	SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUM HİZMETİ/ OKUL DIŞI / MAHALLE ETKİNLİK ÖNERİSİ	
	ŞEHİR VE KÜLTÜR/ KAMP VE SPORTİF ETKİNLİK ÖNERİSİ	
	DENE/SÖYLE/ÜRET HAREKETE GEÇ ÖNERİSİ	
	VELİ ÇALIŞMALARI ÖNERİSİ	
MESAJINI GÜÇLENDİR	AYET-İ KERİMELER	
	HADİS-İ ŞERİFLER	
	ÖZLÜ SÖZLER	
HEDEFİN NERESİNDE OLDUĞUNU KONTROL ET	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖNERİSİ	

NİSAN AYI FASİKÜLÜ

DEĞER ADI: SEVGİ-DOSTLUK-VEFA-1

HEDEFE ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	1. Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu kavrar. 2. Sevgiyi dile getirmenin, sevgiyi yaymanın önemini bilir. 3. Sevgiyi sadece dille değil hareketleriyle de göstermesi gerektiğini bilir. 4. Sevginin insan hayatındaki önemini anlar.
UYGULAMA MEKÂNINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Sevgili gençler, insanların en temel ihtiyaçları neler sizce? Yemek yemek, barınmak, giyinmek gibi temel ihtiyaçların yanında psikolojik ihtiyaçlarımız da var mı? Her insan için geçerli olan psikolojik ihtiyaçlar neler olabilir? Mutlu bir insan olabilmek için sevildiğini, kabul gördüğünü, kendisine değer verildiğini bilmek çok önemlidir. Peygamberimiz (A.S) şöyle buyurmuştur: “Din kardeşini seven kişi, ona sevdiğini bildirsin!” (Ebû Dâvûd, Edeb 113) Bu hadisi hayatınıza kazandırmaya ne dersiniz?

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerın kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

SEVGİ SOFRASI

Bir gün sormuşlar bilgelerden birine:

- Sevginin sadece sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?
- Bakın göstereyim, demiş, bilge.

Önce sevgiyi dilden gönlüne indirememiş olanları çağırarak onlara bir sofrı hazırlamış. Hepsi oturmuşlar yerlerine. Derken tabaklar içinde sıcak çorbalar gelmiş ve arkasından da ‘derviş kaşıkları’ denilen bir metre boyunda kaşıklar.

Bilge sofradakilere, “Bu kaşıkların ucundan tutup öyle yiyeceksiniz.” diye bir de şart koymuş. “Peki!” deyip içmeye teşebbüs etmişler.

Fakat o da ne? Kaşıklar uzun geldiğinden bir türlü döküp saçmadan götüremiyorlar ağızlarına. En sonunda bakmışlar beceremiyorlar, öylece aç kalkmışlar sofradan.

Bunun üzerine, “Şimdi.” demiş bilge:

– Sevgiyi gerçekten bilenleri çağırırım yemeğe.

Yüzleri aydınlık, gözleri sevgi ile gülümseyen ıııklı insanlar gelmiş oturmuş sofraya bu defa. “Buyurun.” denilince, her biri uzun boylu kaşığını çorbaya daldırıp, sonra karşısındaki kardeşine uzatarak içirmiş. Böylece her biri diğerini doyurmuş ve şükrederek kalkmışlar sofradan.

“İşte!” demiş bilge ve eklemiş:

– Kim ki hayat sofrasında yalnız kendini görür ve doymayı düşünürse, o aç kalacaktır. Ve kim kardeşini düşünür de doyurursa, o da kardeşi tarafından doyurulacaktır şüphesiz ve şunu da unutmayın, hayat pazarında alan değil, veren kazançlıdır daima.

Gönlünüzden ve yüzünüzden sevgi
eksik olmasın

Hikâye Yorumlama Soruları

- Bu hikâyeden nasıl bir sonuç çıkarabiliriz?
- Sevgiyi dilden gönüle indirememek ifadesini nasıl yorumlayabiliriz?
- Sevgiyi sadece dille ifade etmek yeterli midir?
- Hikâyeye göre sevginin göstergesi nedir?
- Anne, baba ve arkadaşlarımıza onları sevdiğimizi nasıl gösterebiliriz?
- İnsanlar etrafındakileri severek onları mutlu edebilirler mi?
- İletişimde sevgi dilini kullanmak bize ne kazandırır?

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz, öğrencilerle yorumlama yapılabilecek görsel içerikler bulacaksınız.

Görsel Yorumlama Soruları

- Fotoğrafta ne görüyorsunuz?
- Dünyayı sevgi kurtaracak! peki nasıl?
- Dünyamızı ve kendi hayatımızı güzelleştirmek için neleri, kimleri nasıl sevmeliyiz?
- İnsanlar arasında sevgiyi yaygınlaştırmak için neler yapabiliriz?
- Selamlaşma ve hediyeleşme kültürü toplumda sevginin yaygınlaşmasını nasıl etkiler?

Eğitici öğrencilerden cevapları aldıktan sonra dünyayı ve hayatımızı güzelleştirmek için ailemiz ve arkadaşlarımızın yanında dil, din, ırk ayırmadan tüm insanları, doğayı, hayvanları, Yaradanımızı, kutsal ve manevi değerlerimizi, vatanımızı, kültürümüzü, , kitap okumayı, kendimizi geliştirmeyi sevmeliyiz vurgusu yapar.

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

<https://www.youtube.com/watch?v=-k8XYVAax6w>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Değerler Takımı-Sevgi

Kaynak: Medeniyet Okulu

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 8 dakika 24 saniye

Konu: Aile içinde sevginin doğru yollarla gösterilmesi

Örnek 2

https://www.youtube.com/watch?v=K1Vh2LZ_B08

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Sevgi-Kısa Film

Kaynak: Medeniyet Okulu

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 3 dakika 23 saniye

Konu: Sevginin karşılık beklenmeden gösterilmesi

Örnek 3

<https://www.youtube.com/watch?v=6F7WFFq9-co>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Doru- Sevgi

Kaynak: TRT Çocuk

Uygunluk: Temel Eğitim

Süre: 13 dk. 35 sn

Konu: Sevgi fedakârlık gerektirir

ETKİNLİK HAVUZU

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ayın değerine uygun öğrencilerimizle birlikte gerçekleştireceğimiz yukarıda sıralanan dört ana başlık altında gerçekleştirebileceğiniz etkinlik örneklerini bulacaksınız.

İmkânlarınıza göre bu etkinliklerden seçtiklerinizi gerçekleştirebilirsiniz. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde

yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Önerisi-1

ŞEHİR, KÜLTÜR GEZİSİ

Değerli Eğitimci,

Bu ay, değerler kulübünde sizleri şehirde kültür gezisi yapmaya davet ediyoruz. Amaç; insan, şehir, kültür ve medeniyet arasındaki ilişkiyi keşfetmek, kendi yaşadığımız şehri derinlemesine tanımak ve şehrin zengin kültürel mirasını değerlerle birleştirerek korumak.

Bu gezide, müze ve ören yerlerini, tarihi eserleri, camileri, kaleleri, şehitlikleri, kütüphaneleri, bilim merkezlerini ve üniversiteleri ziyaret edebilirsiniz. Bu mekânları gezip, şehrinizin tarihini ve kültürünü daha yakından tanıyabilir, soyut ve somut değerlerini öğrencilerinizle birlikte keşfedebilirsiniz.

Gezileriniz sırasında, şehrinizdeki bilim, kültür, sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmeleri öğrencilerinizle yakından inceleyebilirsiniz. Bu sayede öğrencileriniz, şehrinin büyüme ve gelişme süreçlerini anlayacak, gelecekteki potansiyel projelerde nasıl rol alabileceklerini düşüneceklerdir.

Etkinliklerinizin bir kısmını, şehrinizin tarihi ve kültürel yerlerine uygun bir mekânda gerçek-

leştirebilirsiniz. Bu sayede millî ve manevî değerlerimizi, kültürümüzü yaparak, yaşayarak öğrenecek ve gelecek nesillere aktarmanın gururunu yaşayacaklardır.

Bu ayki etkinliklerimizden biri, şehrinizin tarihi ve kültürel yerlerinden uygun olan bir mekânda gerekli izinler alınarak gerçekleştirilir.

Yapılan geziler sonrasında öğrencilerden;

- Gezdikleri şehirle ilgili, bir şehir haritası oluşturma, tarihî eserleri maketlerle yapma veya gelecekteki potansiyel projeler için fikir geliştirmeleri istenebilir.
- Duygu ve düşüncelerini yıllar sonra da hatırlayabilmeleri için yapılan gezilerle ilgili bir gezi defteri tutabilecekleri söylenir.
- Gezide öğrendikleriyle ilgili halk oyunları, tiyatro oyunları veya müzik dinletileri gibi kültürel performanslar düzenleyebilecekleri, öğrendikleri kültürü sanatsal bir şekilde ifade edebilecekleri söylenebilir.
- Öğrenciler, gezi sırasında çektikleri fotoğraf ve videoları kullanarak kısa bir film veya belgesel hazırlayabilirler. Bu eserleri sınıf içinde veya okulun sosyal medya hesapları üzerinden paylaşabilirler.
- Belirli bir konuda uzman olan öğrenciler, o konuyla ilgili bir panel düzenleyebilirler. Örneğin, tarihi bir müze ziyareti sonrasında, öğrenciler müzede gördükleri eserler hakkında bir panel düzenleyebilirler.

Etkinlik Önerisi-2

SEVGİ HALKASI

Eğitici, elinde bulunan kurdele yumağını öğrencilere göstererek hep beraber bir oyun oynayacaklarını söyler.

Etkinlik Yönergesi-2

Eğitici, oyunda herkesin söz hakkı olacağını söyleyerek elindeki kurdeleyi açar.

- İlk sevgi cümlesini kendi kurarak “Mesleğimi çok seviyorum. Çünkü sizlerin topluma faydalı birer birey olarak yetiştiğinizi görmek beni çok mutlu ediyor.” Gibi bir sevgi cümlesi kurar.
- Öğrencilerden birinin adını söyleyerek kurdelenin bir ucu kendisinde kalırken diğer ucunu gelen öğrenciye verir.
- Gelen öğrenci sevdiği bir şeyi nedeniyle beraber söyler.
- Başka bir arkadaşının adını söyleyerek kurdelenin ucunu ona doğru uzatır.
- Sırasıyla tüm öğrenciler kendi sevgi cümlelerini kurar.
- Son öğrenci kurdelenin ucunu öğretmenine verir.

- Tüm öğrenciler kurdeleden tutarak ellerini havaya kaldırırılar.
- Böylece bir sevgi halkası oluştururlar.
- Hep beraber “Hayat Bayram Olsa” şarkısını söylerler.

HAYAT BAYRAM OLSA

Şu dünyadaki en mutlu kişi,
Mutluluk verendir.
Şu dünyadaki sevilen kişi,
Sevmeyi bilendir.

Şu dünyadaki en güçlü kişi,
Güçlükten gelendir.
Şu dünyadaki en soylu kişi,
İnsafa gelendir.

Bütün dünya buna inansa,
Bir inansa. hayat bayram olsa.
İnsanlar el ele tutuşsa,
Birlik olsa,
Uzansak sonsuza.

Şu dünyadaki en olgun kişi,
Acıya gülendir.
Şu dünyadaki en zengin kişi,
Gönül fethedendir

Şu dünyadaki en üstün kişi,
İnsanı sevendir.
Şu dünyadaki en soylu kişi,
İnsafa gelendir.

Bütün dünya buna inansa,
Bir inansa. hayat bayram olsa.
İnsanlar el ele tutuşsa,
Birlik olsa,
Uzansak sonsuza.

Söz: Şenay Yüzbaşıoğlu
Müzik: Şerif Yüzbaşıoğlu

Etkinlik Önerisi-3

Eğitici öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltir?

- Anneniz, babanız veya bir arkadaşınız size “seni seviyorum” dediğinde neler hissediyorsunuz?
- Sevdiğiniz bir insana en son ne zaman onu sevdiğinizi söylediniz?

Bilimsel çalışmalar iletişimde sevgi sözcüklerinin ve olumlu cümlelerin kullanılmasının insan üzerindeki olumlu etkilerini ispatlar.

Peygamberimiz(A.S) da çocuklarına ve aile fertlerine “cennet kokulu reyhanlarım, iki gözümün çiçeği, al yanaklım...” gibi sevgi sözleri söyleyerek sevgisini her fırsatta gösterirdi. O’nun bu davranışı aile içindeki muhabbet ortamını arttırdı.

Etkinlik Yönergesi-3

- Sizler de her aile ferdiniz için kişiye özel bir sevgi sözü belirleyip söylemeye,
- Veya aile fertlerinin isimlerinin baş harfleriyle sevginizi yansıtacak akrostiş şiirler yazıp, onların görebilecekleri bir yere koyarak sürpriz yapmaya ne dersiniz? Diyerek
- Anne, baba ve kardeşleri için ayrı ayrı sevgi ifadeleri oluşturmalarını ister. Daha sonra aileler tarafından verilen tepkilerle ilgili paylaşımda bulunulur.

Etkinlik Önerisi-4

Eğitici öğrencilere sevgi ve dostluk temalı bir

uçurtma şenliği düzenleneceğini söyler. Bu konuda gerekli izinleri alarak planlamaları yapar.

Etkinlik Yönergesi-4

Eğitici öğrencilere,

- Uçurtma şenliğinde kullanacakları uçurtmaları aileleriyle yapabileceklerini söyler.
- Her öğrenciden uçurtmasına sevgi ve dostlukla ilgil bir slogan yazmasını ister.
- Sevgi ve dostluk sloganlarıyla renk cümbüşü oluşturan uçurtmalar düzenlenen şenlikte uçurulur.

Etkinlik Önerisi-5

Okuldaki tüm sınıflara ödüllü “Sevgiyi anlatan en güzel fotoğraf” yarışmasının duyurusu yapılarak, uygulama aşamaları hakkında bilgi verilir. Okul yönetiminden değerlendirme komisyonu kurulması istenir.

Etkinlik Yönergesi-5

- Eğitici birinci hafta yarışmayı ilan eder. Öğrencilerden, sevgi ve dostluğu anlatan fotoğraflar çekmeleri istenir. Her öğrenci en fazla üç fotoğrafla yarışmaya katılabilir.
- Eğitici, öğrencilere iki hafta uygulama için süre verir. Üçüncü hafta oluşturulan komisyon marifetiyle sunulan fotoğraflar değerlendirilerek ilk üç fotoğraf seçilir ve yarışma sonuçlandırılır. Buna ek olarak dereceye giren öğrenciler haricinde her öğrencinin bir fotoğrafını da sergilemek üzere seçer.
- Dördüncü hafta ilk üçe giren ve sergilemek üzere seçilen fotoğraflar uygun görülen mekânda sergilenir.
- Yarışma isteğe göre resim veya kısa film yarışması olarak da yapılabilir.
- Birinci olan öğrenciye okul tarafından belirlenen ödül verilir.
- Yarışma, imkânlar dâhilinde ilçe veya il düzeyinde de düzenlenebilir.

Etkinlik Önerisi-6

Eğitici, kūs insanları barıştırmamanın çok güzel bir sevgiyi yayma ve iyilik yapma eylemi olduğunu söyler.

Etkinlik Yönergesi-6

Eğitici öğrencilerine;

- Çevrenizde dargın olan veya uzun süredir görüşmeyen yakınlarınızı veya arkadaşlarınızı tespit edip onların kaynaşmasını ve barışmasını sağlamak,
 - Kendinizin kırgınlık yaşayıp kūs olduğu bir tanıdığınız varsa arayış düzeltmek adına bir yemek veya piknik planlayabilirsiniz.
 - Ailenizin desteğiyle İftar yemeği hazırlayabilir bayram ziyaretine gidebilirsiniz.
- diyerek bir sevgi ve iyilik hareketi başlatabilir.

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayet, hadis ve özlü sözlerden örnekler bulacaksınız.

Ayet-i Kerimeler

Meryem Suresi 96. Ayet

“Sâlih ameller işleyenler için Rahmân, gönüllerde bir sevgi meydana getirecektir.”

Hadis-i Şerifler

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyurmuştur;

“Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey öğreteyim mi? Aranızda selâmı yayın.”

(Müslim, İmân, 93)

Özlü Sözler

“Dibini görmediğin suya dalmadığın gibi emin olmadığın sevgiye teslim etme kendini.”

Hz. Mevlana

“Yûnus Emre der hoca, gerekse var bin hacca

Hepisinden iyice, bir gönüle girmektir.”

HEDEFE NE KADAR YAKLAŖTIĐINI KONTROL ET

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ölçme değerlendirme önerisi bulacaksınız.

Ölçme Değerlendirme Önerisi

- Etkinliklere başlamadan önce fasikülün sonunda bulunan “Veli Mektubunu” velilerinize ulaştırabilir, “Sevgi, Dostluk, Vefa Öğrenci Ön Testi”ni öğrencilerinize uygulayabilirsiniz.
- Öğrencilerden ay boyunca yaptıkları faaliyetlerde neler hissettiklerini, yaşamlarında ne gibi farklılıklar olduğunu anlatan günlük tutmalarını isteyebilirsiniz.

NİSAN AYI FASİKÜLÜ

DEĞER ADI: SEVGİ-DOSTLUK-VEFA-2

HEDEFE ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	1. Bir dostta olması gereken özellikleri fark eder. 2. Dost seçerken daha dikkatli olması gerektiğini bilir. 3. Yanlış arkadaş seçimi yapmanın kendisine zarar vereceğini bilir. 4. Dostları için fedakârlık yapmanın önemini anlar. 5. Arkadaşların olumlu kişilik özelliklerini ve yeteneklerini örnek almanın önemini kavrar. 6. Hediyeleşmenin ve selamı yaymanın arkadaşlık ve komşuluk ilişkilerindeki olumlu etkilerini görür.
UYGULAMA MEKÂNINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Eğitici, “Biri olmalı, varlığını daima bildiğin, kendini güvende hissettiğin. Biri olmalı, “üzülme üzülürüm” diyen biri olmalı hayatınızda. Kimi zaman hayatımızın sekteye uğradığı, işlerin ters gittiği olur. Her şeyin üstümüze geldiğini sanırız. Böyle zamanlarda, umduğumuz ya da güvendiğimizden yeterince destek görmediğimizde kendimizi kandırılmış, terk edilmiş ya da unutulmuş hissederiz. İnsanlar en çok, sevinçlerinin ve üzüntülerinin sevdikleri ile paylaşılmasını ister ve beklerler. Ancak iyi ve kötü gününde dostları yanında olmayanların böyle bir beklentiye girmesi hayaldir.”

	Dostluk; iyi huylu, güzel ahlaklı olmayı gerektirir. İlişki ve yaşamında dedikodu, çekememezlik, kin ve her türlü kötülükten kaçınmayı pekiştirir. Gerçek dostluk ahdinde, sözünde ve sevgisinde vefalı olmayı ilkeleştirir. Yaşam gülmeyi, sevgi hak etmeyi, vefa unutmamayı, dostluk sadık kalmayı bilenler içindir Diyerek • Etrafınızda dostum diyebileceğiniz, sadece iyi günde değil kötü günlerinizde de yanınızda olan insanlar var mı? • Her arkadaşımıza dostum diye hitap edebilir miyiz? • Dostun kötüsü olur mu? • “Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim” atasözü arkadaşlıkların tehlike içerebileceği anlamına da gelir mi? iyi bir dostta olması gereken özellikleri beraber deneyimlemeye ve dostluklarımızın pekişmesi için güzel bir dostluk pikniğine ne dersiniz? <i>Kaynak: Eğitimci yazar Seyfettin Karamızrak'ın Vefa adlı yazısından alıntı yapılmıştır.</i>
--	---

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerlerin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

ARKADAŞIN HAYIRLISI

Gelsene diye seslendi.

-Şeyy ben gelmesem olmaz mı?

Hani dosttuk.Hem dostumun diyorsun, hem de yardım etmiyorsun!

-Ama, ama...

-Bırak şimdi lafı gevelemeyi! Geleceksen gel ya da bir daha bana dostum deme!

-...

-Şimdi etrafı iyi kolla. Birinin geldiğini görürsen, hemen haber ver!

Bu konuşmalar iki sınıf arkadaşı arasında geçiyordu. Herkesin tenefüse çıktığı bir anda biri, diğerine kendisini iyi kollamasını öğütlerken niyeti hiç de iyi değildi. Sınıf arkadaşlarından

birinin çantasını kurcalarken tekrarladı.

-Dikkatli ol haa! Yakalanmayalım!

Bizim ki durumdan hoşnut olmamıştı. İçinden bir ses “yaptığın çok yanlış” diyordu; fakat başka kimsesi olmadığından bu çocukla arkadaşlık ediyordu. Bazen insan yalnız kalmak-tansa kötü huylu biriyle arkadaş olmayı yeğler. Hâlbuki yalnız kalmak, kötü ahlaklı birisiyle arkadaşlık etmekten daha iyidir.

Bu düşüncelere dalınca etrafı kollamayı da unutmuştu. Tam bu sırada öğretmen içeri girip “Burada neler oluyor?” diye çıkışınca irkilerek kendine geldi. Hırsızlık peşinde olan arkadaşı ise öylece kala kaldı. Bu yüz kızartıcı manzara karşısında ne denebilirdi ki? Öğretmen her ikisini de alarak müdürün odasına götürdü.

Suç işleyenle suça yardım ve ortaklık eden aynıdır. Bu çocuk da seçtiği kötü arkadaş yüzün-den disiplin suçuyla cezalandırıldı.

Aklı başına gelir de sonra iyi arkadaşlar seçer mi bilinmez. Tek bildiğimiz iyiler kötülerle arkadaşlık etmek istemez.

Umarız bu çocuk da şu gerçeğin farkına varmıştır. Arkadaşın hayırlısı, arkadaşına faydalı olandır. Zarar verenin dostluğu ne yazık ki yalandır.

Kaynak: DİB Dini Değerler Serisi/Dostluk

Hikâye Yorumlama Soruları

- Hikâye ile ilgili ne düşünüyorsunuz?
- Her arkadaşınıza dostum diyebilir misiniz?
- Arkadaşlık ve dostluk arasında bir fark var mıdır?
- Dostum diyebileceğiniz biri hangi özellikleri taşımalıdır?
- Arkadaşınız sizin doğru bulmadığınız bir şey yapmanızı istediğinde nasıl davranırsınız?
- İyi bir dostluk hem iyi hem de kötü işler yapılırken birlikte davranmak mı demektir?
- Kötü bir arkadaş seçimi yapmak nelere mal olabilir?

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerlerin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

İKİ FARKLI DÜNYA, TEK BÜYÜK MACERA

Küçük bir kasabada, yemyeşil tepeler ve kıvrımlı nehirler arasında yaşayan iki çocuk vardı: Ege ve Efe. Komşulardı ama arkadaşlıkları umulduğu kadar düzgün başlamadı. Aslında, yakınlarındaki ormanda en yüksek ağaca kimin tırmanabileceği konusunda bir kavgaya başladı.

Efe sessiz ve düşünceli bir çocuktur; kitap okumayı ve doğayı keşfetmeyi severdi. Ege ise dışa dönük ve maceracıydı, her zaman heyecanlı ve tehlikeli oyunlar oynamayı seven biriydi. Kişilikleri bir fırtına gününde gök gürültüsü ve şimşek gibi çatışyordu.

İlk karşılaşmaları hiç dostça değildi. Efe, ağacın bir dalında yalnızlığın ve yaprakların hışırtısının tadını çıkarırken; Ege gelip, Efe'nin o daldan inmesini ve tırmanma hakkının kendisinde olduğunu iddia etti. Sakin sakin konuşurlarken bir anda sınırlar gerildi ve farkında bile olmadan hararetli bir tartışmanın içinde buldular kendilerini.

Ancak günler geçtikçe, beklenmedik bir şey oldu. Birbirlerinden çok farklı olmalarına rağmen, Efe ve Ege hiç olmadığı kadar yollarının kesiştiklerini, sürekli karşılaştıklarını fark ettiler.

Birbirlerini zamanla, başlangıçta yaşadıkları düşmanlıkların ötesinde görmeye başladılar. Efe, Ege'nin korkusuz ruhunu ve hayata olan heyecanlı hevesini takdir etti, Ege ise Efe'nin zekâsını ve etrafındaki dünyaya dair keskin gözlemlerini saygıyla karşıladı. Farklı kişiliklerine rağmen, ortak bir merak ve macera arzusu paylaştıklarını fark ettiler.

Arkadaşlıkları ilkbahardaki vahşi çiçekler gibi açmaya başladı. Her geçen gün birbirlerinden öğrendikleri yeni bilgiler, yeni keşifler ve paylaşılan deneyimler kişiliklerini geliştiriyordu. Beraber ormanın derinliklerini keşfettiler, dağlara tırmandılar ve alacakaranlıkta ateşböceklerini kovaladılar. Birlikte güldüler, birlikte ağladılar ve birlikte büyümeye devam ettiler.

Ancak her arkadaşlık gibi, onlarınki de kendi payına düşen zorluklarla karşılaştı. Zaman zaman şiddetle ayrıştıkları, önemsiz konular üzerinde tartıştıkları veya farklı görüşler üzerinde fikirlerinin hiç uyuşmadığı anlar oldu. Ancak bunlara rağmen, birbirlerine olan saygılarını hiç yitirmemeleri gerektiğini öğrendiler.

Farklı fikirlere ve inançlara sahip olmanın, dünyayı farklı lenslerden görmekte bir sakınca olmadığını, asıl önemli olanın dinlemek, anlamak ve birbirlerinin bakış açılarını takdir etmek olduğunu öğrendiler. Gerçek arkadaşlığın her zaman aynı fikirde olmakla ilgili olmadığını, daha çok birbirlerinin yanında durmakla ilgili olduğunu keşfettiler.

Büyüdükçe, Efe ve Ege'nin bağı daha da güçlendi. Ayrılmaz oldular, birbirlerinin en derin sırlarını bildikleri türden arkadaş oldular. Ve hala anlamadıkları anlar olsa da, arkadaşlıklarının saygı, kabul ve tereddütsüz destek üzerine kurulduğunu biliyorlardı.

Sonuç olarak, Efe ve Ege, kendileri gibi bir insan bulmak değil, tamamlayan, yeri geldiğinde zorlayan ve sonuçta kendilerini daha iyi biri yapabilen birini bulmanın arkadaşlık olduğunu öğrendiler. Ve birlikte geçirdikleri yolculuğa geri döndüklerinde, arkadaşlıklarının hayatta en büyük maceralardan biri olduğunu fark ettiler.

Hikâye Yorumlama Soruları

- Ege ve Efe'nin birlikte deneyimlerini yaşarken öğrendikleri arkadaşlık derslerini değerlendirin.
- Ege ve Efe'nin arkadaşlıklarında karşılaştıkları anlaşmazlıklar hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Ege ve Efe kişiliklerindeki farklılıklara rağmen zamanla arkadaşlık bağı kurarak ilişkilerini nasıl güçlendirdiler?
- Ege ve Efe, düşüncelerini, duygularını ve anlaşmazlıklarını paylaşmak için nasıl iletişim kurdular? Etkili iletişim, çatışmaların çözümüne nasıl katkıda bulundu?
- Kendi arkadaşlıklarınızda yaşadığınız zorluklar sizin gelişiminize ve arkadaşlık bağlarınızın güçlenmesine nasıl katkıda bulundu?

GÖRSEL YORUMLAMA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz, öğrencilerle yorumlama yapılabilecek görsel içerikler bulacaksınız.

Görsel Yorumlama Soruları

- Bu görseller size dostluk ile ilgili neler çağrıştırıyor?
- Dostum diyeceğiniz biri hangi özellikleri taşımalı?
- Siz iyi bir dost olduğunuzu düşünüyor musunuz?
- Ayna dostluk ve arkadaşlıkta neyi temsil eder?

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

<https://www.youtube.com/watch?v=PFFQH5kHjCc>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Dostluk-Hümeýra

Kaynak: Diyanet TV

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 12 dakika 25 saniye

Konu: Dostlar için fedakârlıkta bulunmak gerekir

Örnek 2

<https://www.youtube.com/watch?v=EP7oCcTvyL4>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Doru-Dostluk

Kaynak: TRT Çocuk

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 11 dakika 13 saniye

Konu: Dostluk fedakârlık gerektirir

ETKİNLİK HAVUZU

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ayın değerine uygun öğrencilerimizle birlikte gerçekleştireceğimiz yukarıda sıralanan dört ana başlık altında gerçekleştirebileceğiniz etkinlik örneklerini bulacaksınız.

İmkânlarınıza göre bu etkinliklerden seçtiklerinizi gerçekleştirebilirsiniz. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Önerisi-1

**DOST DEDİĞİN
NE YAPAR?**

**DOST DEDİĞİN
NE YAPMAZ?**

DOST DEDİĞİN

Eğitici öğrencilere,

- İyi bir dost nasıl davranmalı?
- Siz kendinizi iyi bir dost olarak görüyor musunuz?
- Bunu test etmeye ne dersiniz

Sorularını yöneltir.

- Eğitici üzerlerinde “Dost olan ne yapar?” ve “Dost olan ne yapmaz” yazan iki kutu hazırlarak uygulama mekânına getirir.
- Her öğrenciye altı tane küçük renkli kâğıt verir veya öğrencilerden hazırlamalarını ister.
- İyi bir dostta bulunması ve bulunmaması gereken özellikler hakkında ne düşündüğünüzü çok merak ediyorum diyerek öğrencilere dağıttığı kâğıtların üç tanesine iyi bir dostun, üç tanesine de kötü bir dostun özelliklerini yazmalarını ister.
- Her öğrenci kendi kâğıtlarını ilgili kutuya atar.
- Kutular sırayla açılarak yazılanlar okunur.
- İyi bir dostta olması ve olmaması gereken özelliklere eğitici rehberliğinde karar verilerek, bu kuralların yazdığı kâğıtlar panoda sergilenir.

Etkinlik Önerisi-2

Eğitici öğrencilere Peygamber Efendimiz'in (a.s.) aşağıdaki hadislerini söyler.

“Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey öğreteyim mi? Aranızda selâmı yayın.”

(Müslim, Îmân, 93)

(Müslim, Îmân, 93)

“Hediyeleşin, çünkü hediye, dostluğu artırır, kini, düşmanlığı giderir.”

(Taberani, Ebu Nuaym)

(Taberani, Ebu Nuaym)

“Hediye, Allahü Teâlâ’nın gönderdiği güzel bir rızıktır.
Hediyeyi kabul edin ve karşılığında daha güzelini verin!”

(H.Tirmizi)

(H.Tirmizi)

Etkinlik Yönergesi-2

Eğitici,

- Bu hadisi şerifleri daha önce duydunuz mu?
- Hadislerden yola çıkarak sevgi ve dostluğun yaygınlaşması için neler yapılabilir?
- Hediye aldığınızda neler hissediyorsunuz?
- Bu hadisleri hayatımıza katmaya ne dersiniz? Sorularının cevabını alır.

Eğitici öğrencilerden;

- Bilerek veya bilmeyerek kalbini kırdığı bir arkadaşı veya bir akrabası olup olmadığını düşünmesini,
- Eğer böyle bir tanıdığı varsa, bir hafta içinde ufak bir hediye almak veya güzel düşünceler içeren bir not kâğıdı yazmakla ilgili bir planlama yapmasını,
- Velilerden destek alınarak, yemek, ikramlık veya çok ufak hediyeler hazırlayarak komşularından birine/birkaçına götürmelerini,
- Bir hafta içinde günde en az beş kişiye selam vererek verilen tepkileri gözlemlemelerini,
- Komşularla da selamlaşma konusunda hassas davranmalarını,
- Hadisi şerifte geçtiği gibi aramızdaki sevgiyi arttırmak ve bunu hayat boyu bir davranışa dönüştürmek için “Önce selam sonra kelam” sloganıyla selam vermeden konuşmaya başlamamasını,
- Selamlaşmadan söze başlayan arkadaşı olursa “Önce selam sonra kelam” sloganını hatırlatmasını ister.

Bir hafta sonra öğrencilerden tecrübelerini paylaşmalarını ister.

Etkinlik Önerisi-3

Eğitici, öğrenci ve velilerin birbirleriyle kaynaşması ve yeni dostluklar kurması amacıyla dostluk pikniği düzenler.

Etkinlik Yönergesi-3

- Eğitici, mümkün olduğu kadar yöresel farklı lezzetlerin olmasını sağlayacak şekilde, veliler arasında bir iş bölümü ve organizasyon yapar.
- Pikniğe hazırlık aşamasında öğrencilerin de velileri ile iş bölümü yaparak aktif rol almasını ister.
- Veli ve öğrencilerin beraber oynayabileceği oyunlar oynanarak güzel ve kalıcı bir dostluk ortamı oluşturulur.

Etkinlik Önerisi-4

DOSTLUK İSTASYONU

Ön Hazırlık

- Eğitici tarafından kullanılmak üzere düdük.
- Her bir grup için büyük fon kâğıdı, kalın uçlu renkli kalemler temin edilmelidir.

Etkinlik Yönergesi-4

Değerler kulübü öğrencileri üç gruba ayrılır.

- Her gruba bir masa tahsis edilir.
- Birinci masa 1. İstasyonu, ikinci masa 2. İstasyonu, üçüncü masa 3. İstasyonu temsil eder. Her istasyona birer tane fon kâğıdı ve renkli kalemler verilir.
- Birinci gruptan dostluk ile ilgili bir resim, ikinci gruptan dostluk ile ilgili bir şiir, üçüncü gruptan ise dostluk temalı slogan yazmaları istenir.
- Eğitici beş dakika aralıklarla düdüğünü çalar ve masa başındaki gruplar yer değiştirir. (Birinci masadakiler, ikinci masaya, ikinci masadakiler üçüncü masaya, üçüncü masadakiler birinci masaya.)
- Yer değiştiren grup, geldiği istasyonda yarım kalan işi devam ettirir.
- Her öğrencinin etkinliğe aktif katılımı istenir.
- Etkinlik en az 30 dk. devam ettirilir.
- Süre sonunda yazılan şiir ve sloganlar okunur, resim incelenir.
- Mümkünse yazılan şiire beste yapılır.

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayet, hadis ve özlü sözlerden örnekler bulacaksınız.

Ayet-i Kerimeler

Fussilet Suresi 34. Ayet

“...Kötülüğü en güzel şekilde sav. Bir de bakarsın ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir.”

Hadis-i Şerifler

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyuruyor;

“Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle dostluk kurulamayan kimsede hayır yoktur.”

(İbn Hanbel, II, 400)

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyuruyor;

“İyi arkadaşla kötü arkadaşın örneği, misk taşıyan kimse ile körük üfüren kimse gibidir. Misk taşıyan ya sana onu ikram eder yahut sen ondan (miski) satın alırsın ya da ondan güzel bir koku duyarsın. Körük üfüren kimse ise ya elbiseni yakar ya da ondan kötü bir koku duyarsın!

(Müslim, Birr, 146)

Özlü Sözler

“Dost kara günde belli olur.

“Dostlarını daima vefa ile hatırla can! Arayan sen ol, bulan sen; tanıyan sen ol, kucaklayan sen. Kula vefası olmayanın, Hakka vefası olmaz.”

Hz. Mevlana

“Kendinize Allah yolunda kardeşler edininiz. Çünkü onlar dünya için de ahiret için de lazımdır.”

(Hz Ali)

HEDEFE NE KADAR YAKLAŖTIĐINI KONTROL ET

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ölçme değerlendirme önerisi bulacaksınız.

Ölçme Değerlendirme Önerisi

- Öğrencilerden ay boyunca yaptıkları faaliyetlerde neler hissettiklerini, yaşamlarında ne gibi farklılıklar olduğunu anlatan günlük tutmalarını isteyebilirsiniz.
- Velilere dostluk ziyaretinde bulunabilirsiniz.

NİSAN AYI FASİKÜLÜ

DEĞER ADI: SEVGİ-DOSTLUK-VEFA-3

HEDEFE ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	1. Vefa kavramının anlamını bilir. 2. Vefanın iyi bir dost olmanın temel özelliklerinden biri olduğunu fark eder. 3. Vefanın önce aile fertlerine, anne-babaya ve kardeşlere karşı olması gerektiğini bilir. 4. Kardeşleriyle ilişkilerinde sevginin devamlılığına özen gösterir. 5. Anneyi-babayı üzmemek için gayret gösterir. 6. Özellikle ailesinin ve sosyal çevresinin emeklerinin değerini fark eder.
UYGULAMA MEKÂNINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Çanakkale savaşlarında, arkadaşının vurulduğunu gören Mehmet, - "Gitme sen de vurulursun!" ikazlarına aldırmadan, siperden fırlayarak kurşun yağmuru altında, onu kucaklayarak sipere taşıdı. Fakat arkadaşı son nefesini teslim etmişti. - "Tehlikeye atılmana değmedi." Diyenlere, Mehmet şu cevabı verdi; "Kucakladığımda yaşıyordu. Geleceğini biliyordum, diyerek tebessüm etti. Bu duygu, her şeye değerdi." dedi. Ölümü göze alarak arkadaşına vefa örneği sergiledi.

	• Sevgili Öğrenciler, vefa kelimesinin anlamını biliyor musunuz? • Vefa kavramı sizde neyi çağrıştırıyor? Vefa; vadettiklerini yerine getirmek, sözüne sadık kalmak dostluk ve arkadaşlık ilişkilerinde süreklilik sağlamak, yapılan iyilikleri unutmamak, arkadaşlığın kıymetini bilmek anlamlarına gelir. Vefanın içinde samimiyet, sadâkat, sevgi, hoşgörü, sabır, vb. kavramlar bulunmaktadır. Vefasızlıkta ise aldatma, hıyanet, nankörlük vb. mevcuttur. Vefa sahibi olan kin tutmaz, dostları hata yapsa da affeder, insanlık gereği hataları görmez. • Sizce, kimlere karşı vefalı olmalıyız? • Sizin uzun yıllar sonra bile hatırlayacağınız hayırla vefa ile anacağınız büyükleriniz, akrabalarınız, yakınlarınız var mı? • Yaptığınız bir iyilik size yıllar sonra hatırlatılsa ne hissedersiniz? Vefa; kaderde kıvançta yüreği bir atan, birbirini beklentisiz ve çıkarsız seven, duygu ve düşüncelerde aynı şeyleri paylaşan kişilerin karakteridir. Sizlere yıllar önce emek vermiş olan bir büyüğüne, öğretmeninize veya ülkemizi tehlikelerden korumak için sınırda nöbet tutan Mehmetçiğe vefa borcumuzu ödemeye ne dersiniz? <i>Kaynak: Eğitimci yazar Seyfettin Karamızrak'ın Vefa adlı yazısından alıntı yapılmıştır.</i>
--	---

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerın kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

HER ŞEYE RAĞMEN VEFA

Yaşlı bir adama sokakta yürürken araba çarpmış ve yaşlı amca hafif yaralanmış.

Etraftakiler hastaneye götürmüşler.

Hemşireler, röntgen çekerek herhangi bir kırık veya çatlak olup olmadığını inceleyeceklerini söylemişler. Yaşlı adam huzursuzlanmış; “Acelesi olduğunu, röntgen istemediğini...” söylemiş.

Hemşireler merakla acelesinin nedenini sormuşlar.

“Eşim huzur evinde kalıyor. Her sabah birlikte kahvaltı etmeye giderim, gecikmek istemiyorum.” demiş. Hemşire, “Eşinize haber iletir, gecikeceğinizi söyleriz.” deyince; Yaşlı adam üzgün bir ifade ile: “Ne yazık ki karım alzheimer hastası, hiçbir şey anlamıyor, hatta benim kim olduğumu dahi bilmiyor.” demiş.

Hemşireler hayretle: “Madem sizin kim olduğunuzu bilmiyor, neden her gün onunla kahvaltı yapmak için koşuşturuyorsunuz?” diye sormuşlar. Adam cevaplamış: “Ama ben onun kim olduğunu biliyorum.”

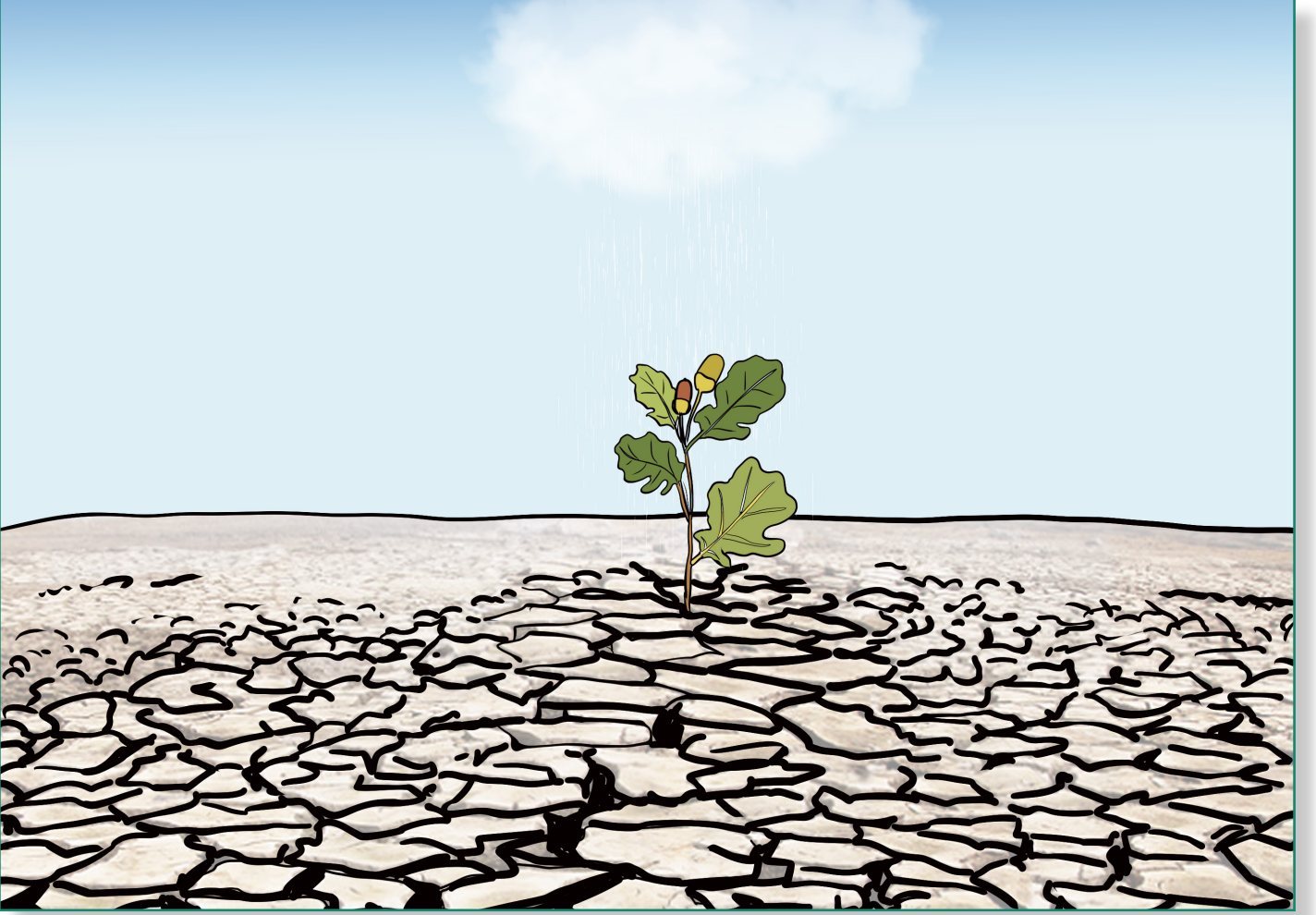
Hikâye Yorumlama Soruları

- Bu hikâye size ne hissettirdi?
- Yaşlı amcanın davranışını nasıl tanımlayabiliriz?
- Siz, yaşlı amcanın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerın kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

PALAMUT VE BULUT

Güzel bir bahar sabahı, kuşlar kanatlarıyla süzülerek gökyüzünü halelendirmişti. Bulut pamukları bir oraya bir buraya dağılıyor, kuşların dansına adeta eşlik ediyordu. Güneş, tüm ısıyla ağaçlara renk veriyor, ısı ısı olmalarını sağlıyordu. Böylesi şirin bir sabah, “Gak gak gak!” sesiyle bir anda sessizleşiverdi. Siyah bir kuş kocaman gagasıyla palamut tohumunu almaya çalışıyordu. Bu kuş, karga olmalıydı. Çünkü, gökyüzündeki süzülen kuş sürüsünden farklıydı.

Karga, palamudu olduğu yerden çıkaramadığı için iyice kızmış olmalıydı ki daha sert gagalamaya başladı, toprağı.

Derken bulut seslendi:

- "Ne yapıyorsun, sevgili karga?"

- "Karnımı doyurmak istiyorum ama bir türlü inatçı toprağı eşleyemedim." dedi, karga.

- "Yağmur yağdırırsam toprak yumuşar. İşte o zaman çıkarabilirsin." dedi, bulut. Bunu duyan karga çok sevindi.

- "Bulut sensin o halde, yağmalısın." dedi.

Birden palamut söze katıldı:

- "Karga kardeş, beni yiyip de ne yapacaksın, kuşlar benim tadımı sevmez ki... Beni bırak ki ben büyüyeyim. Toprak ısladıkça daha da güçleneyim ki meşe olayım. Sen de dallarıma konarak dinlen." dedi.

Bulut:

- "Kargalar palamut yemiyorsa bırak, onu." dedi.

Karga ise umursamaz şekilde toprağı eşelemeye devam etti.

- "Bir de bulut olacaksın, rüzgârdan yardım isteseydim çoktan palamudu çıkarmıştık." dedi.

"Vuuuuuuvvvv!" sesiyle rüzgârın esintisi hissedildi. Rüzgârdan yardım isteyen karga, palamudu çıkarmak için acele ediyordu. Rüzgâr, kargaya yardım etti. Ancak palamut, "Beni bırak!" diye yalvarsa da karga dinlemedi ve gagasının arasına alarak uçmaya başladı. Bulut seslendi:

- "Yardım edeceğim sana, palamut kardeş, seni bulucam!" diye bağırsa da karga gözden kaybolmuştu, bile...

Aradan birkaç gün geçmişti. Bulutlar, akan seller gibi gökyüzünde kayarken çorak bir toprağın üstünde durdular. Toprak, öylesine kurumuş ve çatlamıştı ki üzerinde hayat bulacak tek canlı olmamalıydı.

Bulut, birden kendisine seslenen bir karartı gördü. Biraz eğilince anladı ki bu geçen günkü palamuttu.

Palamut:

- "Geleceğini biliyordum, bulut kardeş. Ardımızdan seslenişini işittim, biliyordum, beni bulacağını." dedi.

Bulut:

- "Nasıl kurtuldun, kargadan?" diye sordu. Palamut başından geçenleri anlattı. Karganın havada uçarken kuş sürüsünün arasında savrulduğunu o esnada palamudu ağzından düşürdüğünü, rüzgârın palamudu bu çorak toprağa sürüklediğini anlattı.

Bulut:

-“Haydi! Biraz su içmeye ne dersin? Toprak da sen de susuz kalmışsınız” dedi ve gümbür gümbür yağmaya başladı. Öyle yağdı, öyle yağdı ki toprak suya doydu. Palamut, ıslak toprakta kök salmaya başladı. Günler günleri kovaladı, bulut her gün palamudu ıslatıyor, onun büyümesi için elinden geleni yapıyordu.

Palamudun ve bulutun dostluğu her geçen gün artıyordu.

Palamut, bir gün buluta:

-“Büyüdüğümde vefa borcumu ödeyeceğim.”

Bulut:

- “O nasıl olacak?” dedi.

-“Kocaman bir ağaç olduğumda ben oksijen depolayacağım ve gökyüzüne göndereceğim. Bu sayede senin daha çok yağmur toplamanı sağlayacağım. Bugün ve dün bana yapmış olduğun iyiliği asla unutmayacağım, sevgili dostum. Suyun hiç tükenmesin olur mu? Nice çorak topraklara, nice tohumlara eşlik et. Seni çok seviyorum, sevgili dostum.” dedi.

Bulutun gözleri doldu ve yeniden yağmur başladı... -“Dur, dur, bak ıslatıyorsun!” diyen palamut ve bulut, şen kahkahalarla yeri göğü sevgiyle beslediler.

Yazan: Hilal DEMİR

Hikâye Yorumlama Soruları

- Vefa kavramı size neyi çağırıyor?
- Bulutun verdiği sözü tutması ile vefa duygusu arasında bir bağ kurabilir miyiz?
- Hikâyede palamut vefasını nasıl göstereceğini söylüyor?
- Vefalı bir insanın özellikleri neler olabilir?

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerın kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz, öğrencilerle yorumlama yapılabilecek görsel içerikler bulacaksınız.

“Rabb’in, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara öf bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle.” (İsra: 23)

“Anne baba, kişinin cennete girmesine vesile olacak en yüce kapılardan birisidir. Bu kapıdan girme fırsatını kaybetmek ya da değerlendirmek artık senin arzuna kalmış!” (Tirmizî, Birr, 3)

Görsel Yorumlama Soruları

- Resimde ne görüyorsunuz?
- Yaşlı amca, neden bu kadar üzgün olabilir?
- Sevdikleriniz tarafından unutulmak ve yalnız bir hayat sürmek sizi üzer mi?
- Hayatımızda vefalı olmamızı en çok hak edenler kimler olabilir?
- Yüce Allah’ın ve Peygamberimiz’in (a.s.) anne, baba, akraba ve komşu hakkına bu kadar önem vermesini nasıl yorumlayabiliriz?
- Hangi davranışları yaparsak anne, baba, akraba ve komşularımıza vefalı davranmış oluruz?

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

Örnek 1

<https://www.youtube.com/watch?v=8-b2003uEHY>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Doru-Vefa

Kaynak: Diyanet TV

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 12 dakika 31 saniye

Konu: Dostlukta vefanın önemi

Örnek 2

<https://www.youtube.com/watch?v=iObJNwVM7a8>

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Komşuluk İlişkileri - Heybeli Tiyatro

Kaynak: TRT Diyanet Çocuk

Uygunluk: Temel Eğitim

Süre: 5 dakika 20 saniye

Konu: Komşular arası güven

ETKİNLİK HAVUZU

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ayın değerine uygun öğrencilerimizle birlikte gerçekleştireceğimiz yukarıda sıralanan dört ana başlık altında gerçekleştirebileceğiniz etkinlik örneklerini bulacaksınız.

İmkânlarınıza göre bu etkinliklerden seçtiklerinizi gerçekleştirebilirsiniz. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Önerisi-1

Eğitici, büyüklere vefa kapsamında, mahallenin muhtarından mahallede yaşayan en yaşlı kişinin adres bilgilerini öğrenerek gerekli organizasyonu yapar.

Etkinlik Yönergesi-1

- Ziyaret öncesi mümkünse ufak bir hediye hazırlanır.
- Ziyarete gidilen kişiden, kendisine yapılan iyiliklerden unutamadığı durumlar varsa anlatması, acısıyla tatlısıyla başına gelmiş anılarını ve tecrübelerini paylaşması istenir.
- Vefa ve dostluk hakkındaki düşünceleri ve tavsiyeleri alınır.

Etkinlik Önerisi-2

GEÇMİŞE VEFA GECESİ

Eğitici öğrencilerden aile büyükleri ile bir veli etkinliği yapmalarını ister. Etkinlik ile ilgili velilere gerekli bilgilendirmeleri yapar.

Etkinlik Yönergesi-2

- Aile büyüklerimiz ve akrabalarımızla birlikte önceden herkesin uygun olduğu bir zaman belirlenir.
- Aile fertleri ve çocuklar teknolojiden uzak kalarak telefonlarını, tabletlerini bulundukları odanın dışına bırakır.
- Çok eski fotoğraflar önceden hazırlanarak o günlerin hikâyeleri konuşulur.
- Çocukların hangi emekle ne zorluklarla nasıl büyütüldüğü büyükler tarafından fotoğraflar üzerinde anlatılır.
- Aile büyükleri ve akrabalarla eski günlerle ilgili hatıralar paylaşılır.
- Öğrenci bu etkinlik sonrası duygularını içeren bir hatıra mektubu yazar.
- Mektubu ileriki yaşlarda okumak için bir zarfa koyar ve üzerine “Kırkı yaşlarıma mektup” diye yazarak kaybolmayacak bir yerde saklar.

NOT: Eğitici, bu görevi verirken sınıfın durumuna göre hareket eder. Anne babasını kaybetmiş veya psikolojik olarak etkilenebilecek öğrenciler varsa başka etkinlik seçmelidir.

Etkinlik Önerisi-3

Eğitici öğrencilerini aşağıda sıralanan etkinliklerden birini seçerek yapması için teşvik eder.

Etkinlik Yönergesi-3

- Bir ay boyunca haftada iki kere, daha önce arayıp halini hatırlını sormadığınız aile büyüklerine veya yakınlarınıza telefon açarak onları şaşırtabilir ve değerli hissettirebilirsiniz.
- Mahallede birkaç gün inceleme yaparak, sürekli cami bahçesinde, park ve bahçelerde oturan amca ve teyzeler varsa, velinizin izniyle tanışabilir, hayat hikâyelerini öğrenebilirsiniz.
- Anne ve babanızdan, geçmişte kendilerine yapılan, unutamadıkları bir iyiliği anlatmalarını isteyerek, iyiliği dokunan bu kişiye bir mektup yazarak bu mektubu o kişiye posta yoluyla gönderebilirsiniz.
- Geçmişte zor zamanınızda size yardım etmiş bir arkadaşınızı ziyaret edebilir veya arayarak hatırlını sorabilirsiniz.
- İlkokul öğretmeninize ulaşarak onu unutmadığınızı söyleyerek mutlu edebilirsiniz.

Bir hafta sonunda öğrencilerin deneyimlerini paylaşmaları istenir.

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayet, hadis ve özlü sözlerden örnekler bulacaksınız.

Ayet-i Kerimeler

Nisâ Suresi 1. Ayet

“...Allah’tan korkun ve akrabalık bağlarını kesmekten sakının...”

İsra Suresi 24. Ayet

“Onlara(anne babana) merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. “Rabb’im! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.” diyerek dua et.”

Hadis-i Şerifler

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyuruyor;

“Kime bir iyilik edilirse o iyiliğe karşılık versin. Eğer verecek bir şey bulamazsa kendisine yapılan iyiliği övsün, teşekkür etsin.”

(Tirmizi, Birr 87)

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyuruyor;

“Allah katında komşuların en hayırlısı, komşusuna karşı en güzel davranandır.”

(Dârimî, Siyer, 3)

Özlü Sözler

“Yaşam gülmeyi, sevgi hak etmeyi, vefa unutmamayı, dostluk sadık kalmayı bilenler içindir.”

Hız. Mevlana

HEDEFE NE KADAR YAKLAŖTIĐINI KONTROL ET

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle iliŖkilendirilebilecek lme değerlendirme nerisi bulacaksınız.

lme Değerlendirme nerisi

- Öğrencilerden kiŖisel bir dostluk günlüğü tutmalarını isteyin. Bu günlük; günlük deneyimleri, anıları ve dostluklar hakkında dŖnceleri içerebilir. Günlüğü kiŖisel bir alan olarak kullanmalarını ve kendilerini ifade etmelerini teŖvik edin.

NİSAN AYI FASİKÜLÜ

DEĞER ADI: SEVGİ-DOSTLUK-VEFA-4

HEDEFE ODAKLAN	KAZANIM Değerli eğitici, bu hafta yapacağınız etkinlik ve yürüteceğiniz faaliyetlerle öğrencilere neler kazandırabileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.	1. Sanal dünyada karşılaşılabileceği tehlikelerin farkına varır. 2. Sosyal medyada arkadaşlık kurarken nelere dikkat etmesi gerektiğini bilir. 3. Medya okuryazarlığının önemini kavrar. 4. Siber güvenlik ve siber zorbalık kavramlarını bilir. 5. Siber güvenliğin nasıl sağlanabileceği hakkında bilgi sahibidir. 6. Siber zorbalık karşısında nasıl davranması gerektiği bilincine sahiptir.
UYGULAMA MEKÂNINI BELİRLE	ÇEDES UYGULAMA MEKANLARI Değerli eğitici, bu bölüm, yapmayı planladığınız etkinliği ÇEDES uygulama mekanlarından hangilerinde yapabileceğiniz hakkında sizlere hatırlatıcı olarak hazırlanmıştır.	ÇEDES Uygulama Usul ve Esasları bölümünde yer verilen uygulama mekânlarından uygun olan bir yer belirlenir.
HAZIRLAN	MOTİVASYON VE ÖN BİLGİ Değerli eğitici, bu bölümde yapmayı planladığınız etkinliğe öğrencilerinizi nasıl hazırlayabileceğinize dair örnek içerikler bulacaksınız. Sizler daha farklı motivasyonu ve ilgiyi artırıcı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz. Buradaki içerikler örnek olarak size sunulmuştur.	Sevgili gençler, Gelişen teknoloji sayesinde iletişimin sınırları genişledi. Artık yalnızca ailemiz ve arkadaşlarımızla iletişim hâlinde değiliz. İnternet üzerinden herhangi bir anda ihtiyaç duyduğumuz bilgiye anında erişim sağlayabiliyor, oyun ve film gibi eğlenceli aktivitelerle keyifli vakit geçirebiliyoruz. Tüm bu özellikleri ile internet bize sanal bir dünya sunuyor. • Peki, bu sanal dünya ne kadar güvenli? • Bu sanal dünyada kurduğumuz arkadaşlıklar ve dostluklar bizim için ne kadar anlamlı olmalı? • Sanal dünyada bizi bekleyen tehlikeler var mı? • Siber güvenlik nasıl sağlanabilir? • Siber zorbalıktan nasıl korunabiliriz? Bu hafta yapacağımız etkinliklerle bu soruların cevabını hep beraber bulmaya çalışacağız.

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerlerin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanabileceğiniz hikâye örneklerini bulacaksınız.

Siber Zorba Savarlar

Bir zamanlar Salihli'nin renkli kasabasında, Gökhan ve Deniz adında iki yakın arkadaş vardı. Onlar birlikte her şeyi yapmaktan büyük keyif alırlardı. Bazen parkta oyun oynarlar, bazen de en yakın sırlarını paylaşmak için gölün kenarına oturmaya giderlerdi. Ama bir gün, bu neşeli anların yerini kaygılı zamanlar aldı.

Gökhan ve Deniz, video oyunları oynamak ve arkadaşlarla sohbet etmek için interneti kullanmayı çok seviyorlardı. İnternet ortamının eğlenceli ve yeni şeyler öğrenebilecekleri güzel bir ortam olduğunu düşünüyorlardı. Ancak, bir öğleden sonra, üzücü bir deneyim yaşadılar: Siber zorbalık.

Her şey, bir oyun oynarken başladı. Tanımadıkları biri, onlara aniden kötü şeyler söylemeye başladı. Oyun sırasında, "Hepiniz kaybettiniz! Siz hep kaybedeceksiniz." ile başlayan hakaret ve küfür içerikli mesajları geliyordu. Gökhan ve Deniz, incinmiş ve şaşkındılar. Birinin niçin bu kadar kötü olabileceğini anlamadılar.

İlk başta, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Üzgündüler ve öfkeliydiler. Ama sonra, öğretmenlerinin onlara siber zorbalık hakkında verdiği öğütleri hatırladılar. Zorbalığa karşı durmaları

gerektiğini biliyorlardı ama nasıl?

Öncelikle bu durumu ailelerine anlatmaya karar verdiler. Gökhan annesine, Deniz ablasına olanları anlattı. Her ikisi de tavsiyelerde bulundular.

Sonra, okuldaki öğretmenleriyle konuştular. Öğretmenleri onların endişelerini ve yaşadıkları durumu dikkatle dinledi. Sözlerini kesmeden, sabırla her birini dinleyerek, duygularını anlamaya çalıştı. Ardından, onlara güven veren bir tonla şöyle dedi: “Sevgili arkadaşlar, bu durumu benimle paylaştığınız için teşekkür ederim. Siber zorbalık, çok zorlayıcı bir durum olabilir, ancak bununla baş etmek için yalnız değilsiniz. Size yardımcı olmak için buradayım.”

Gökhan’ın ve Deniz’in gözlerindeki endişeyi fark eden öğretmenleri devam etti: “Siber zorbalık, yanlış ve kabul edilemez bir davranıştır. Herkesin saygı ve anlayışı hak ettiğini unutmayın. Ancak, bu tür durumlarla başa çıkmanın yolları var.”

Öğretmenleri, Gökhan’a ve Deniz’e siber zorbalıkla mücadele etmenin önemli adımlarını açıkladı. “İlk olarak, kendinizi yalnız hissetmeyin. Ailenize, öğretmenlerinize veya güvendiğiniz bir yetişkine durumu anlatın. Sizi desteklemek için buradayız. İkinci olarak, zorbalığa maruz kaldığınız platformda, kişiyi engelleyin ve şikâyet edin. İnternet sağlayıcınız veya platformun yetkilileriyle iletişime geçin. Son olarak, birlikte çalışarak, siber zorbalığa karşı bilinç oluşturun ve diğer arkadaşlarınızı da koruyun.”

Öğretmenleriyle olan bu konuşma, onlara cesaret ve güç verdi. Artık, bu zorlu durumla daha emin ve kararlı bir şekilde mücadele etmeye hazırıldılar. Gökhan ve Deniz birlikte bir plan yaptılar. Onları rahatsız eden kişiyi engellemeye ve web sitesine şikâyet etmeye karar verdiler. Ayrıca, birbirlerini her zaman destekleyeceklerine ve siber zorbalığın onların moralini bozmaya izin vermeyeceklerine dair bir anlaşma yaptılar.

Ancak, siber zorbalık başka şekilde kendini tekrar gösterdi. Bir gün Gökhan, arkadaşı gibi davranan biri tarafından incitici bir mesaj aldı. Bu kişi, Gökhan’ın görünüşü hakkında kötü şeyler söyledi ve ona lakap taktı. Gökhan, kendini çok kötü hissetti. Artık kime güveneceğini bilmiyordu.

Deniz, Gökhan’ın üzgün olduğunu fark etti ve nedenini sordu. Gökhan, mesajı gösterdi ve bu mesaj karşısında Deniz de çok şaşırdı. Tekrar öğretmenleriyle konuştular. Çevrimiçi kiminle etkileşim kurduklarında dikkatli olmaları ve yabancılarla kişisel bilgilerini paylaşmamaları gerektiğini öğrendiler. Ayrıca, başkalarına karşı çevrimiçi ve çevrimdışı nazik ve saygılı olmaları gerektiğini tekrar konuştular.

Ailelerinin, öğretmenlerinin ve birbirlerinin desteğiyle Gökhan ve Deniz bir kez daha siber zorbayı durdurdular. Sahte hesabı engellediler ve web sitesine şikâyet ettiler. Ayrıca, çevrimiçi arkadaşlıklarında iltifat ve cesaret verici sözler paylaşmaya ve çevresindekilere çevrimiçi de olsa olumlu düşünceler yaymaya karar verdiler.

Zaman geçtikçe siber zorba onları rahatsız etmeyi bıraktı. Gökhan ve Deniz, kendileri ve birbirlerini savundukları için rahat ve mutlu oldular. Gerçek arkadaşlığın hem çevrimiçi hem de çevrimdışı olarak iyi ve kötü zamanlarda birlikte durmayı gerektirdiğini fark ettiler.

Böylece, Salihli kasabasında, iki arkadaşın cesur davranışları sayesinde dostluk, siber zorbalığa karşı zafer kazandı.

Hikâye Yorumlama Soruları

- Karakterlerin siber zorba ile yaşadığı deneyimler hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Bu iki arkadaş ,siber zorbalıkla nasıl başa çıktılar?
- Sanal dünyada hangi davranışları siber zorbalık olarak tanımlayabiliriz?
- Siber zorbalığa karşı durmak neden önemlidir?

MULTİMEDİA ÖNERİSİ

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değer konusunda örnek olması için derlenmiş video, kısa film vb. öneriler, web araçlarıyla yapabileceğiniz etkinlikler yer alacaktır.

ÇEDES Uygulama mekanlarının hangisinde bu etkinliği gerçekleştirebileceğinize dikkat etmeniz önerilir.

Gerekli teknik altyapısı uygun olan (bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta vb.) herhangi bir mekânda öğrencilerinize bu içerikleri sunabilirsiniz.

EĞİTİCİ İÇİN VIDEO ÖNERİSİ

https://www.youtube.com/watch?v=zCvUz_gX5cl

Konu: Akran zorbalığının nedenleri ve okullarda alınabilecek önlemler

Örnek 1

https://www.youtube.com/watch?v=9eS7VnbCs1g&list=PLxpnv_CvC87aUgPPXWJQztl8ynC-8fidUL&index=2

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Çekirdek Ailesi 2. Bölüm/ Zaman Kullanımı

Kaynak: RTÜK

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 4 dakika 53 saniye

Konu: Ekran süresini kontrol etmenin önemi, medya ile fazla zaman geçirmenin yol açtığı fizyolojik ve psikolojik zararlar.

Örnek 2

https://www.youtube.com/watch?v=spLZE_JwKKY&list=PLxpnv_CvC87aUgPPXWJQztl8ynC-8fidUL&index=5

Video Tanıtıcı Notlar:

Başlık: Çekirdek Ailesi 5. Bölüm/ Doğru Bilgi

Kaynak: RTÜK

Uygunluk: Temel Eğitim ve Ortaöğretim

Süre: 4 dakika 53 saniye

Konu: İnternetteki dezenformasyon ve bilgi kirliliği

ETKİNLİK HAVUZU

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ayın değerine uygun öğrencilerimizle birlikte gerçekleştireceğimiz yukarıda sıralanan dört ana başlık altında gerçekleştirebileceğiniz etkinlik örneklerini bulacaksınız.

İmkânlarınıza göre bu etkinliklerden seçtiklerinizi gerçekleştirebilirsiniz. İsterseniz verilen örnekten hareketle daha farklı etkinlikler oluşturabilir ve uygulayabilirsiniz.

Dikkat: Öğrencilerinizle birlikte yapacağınız okul dışı etkinliklerde

yapılacak etkinlik ile ilgili velilerinizi bilgilendirmeyi, öğrencilerinizin bu etkinliğe katılımı için veli izin belgesi almayı unutmayınız.

Etkinlik Önerisi-1

Eğitici, öğrencilerin siber zorbalıkla ilgili farkındalıklarını arttırmak için bir drama etkinliği hazırlar.

Etkinlik Yönergesi-1

Eğitici, öğrencileri gruplara ayırarak her gruba siber zorbalıkla ilgili bir senaryo verir. Örneğin, bir grup, "Siber Zorba Savarlar" hikâyesinde iki arkadaşın ebeveynleriyle siber zorbalık hakkında konuşmaya karar verdikleri sahneyi canlandırabilir. Diğer grup, öğrencilerin öğretmenleri ile konuştukları sahneyi canlandırabilir. Öğrencilerin benzer durumlarda ne söyleyeceklerini ve birbirlerini nasıl destekleyeceklerini düşünmelerini teşvik edilir.

Etkinlik Önerisi-2

Eğitici, öğrencilere internetteki her aramanız, girdiğiniz her site ardınızda dijital bir ayak izi oluşturmanıza neden olur. Siz, silseniz bile hiçbir veri tamamen yok olmaz ve dijital ayak iziniz olarak sistemde kalır. Bu yüzden, internetin bilinçli kullanımı, doğru bir medya okuryazarlığı bilinci bizi siber zorbalıktan, yanlış arkadaşlıklar veya dostluklar kurmaktan da korumuş olur. Hep beraber güzel bir etkinlikle bu konulardaki bilgi düzeyimizi arttırmaya ve etrafımızdaki arkadaşlarımızı da bilinçlendirmeye ne dersiniz?

Etkinlik Yönergesi-2

Eğitici, öğrencileri gruplara ayırarak siber zorbalık, dijital ayak izi, siber güvenlik, bilinçli internet kullanımı, medya okuryazarlığı konularını gruplara paylaştırır.

Her gruptan kendi konularıyla ilgili farkındalık oluşturmak için araştırma yapmalarını, bir poster veya broşür tasarımlarını ister.

Hazırlanan posterler okulun koridorlarına, sınıflara asılarak farkındalık oluşturulur.

Etkinlik Önerisi-3

Eğitici, rehber öğretmen veya bir danışman ile işbirliği yapar.

Etkinlik Yönergesi-3

Eğitici; siber zorbalık, dijital ayak izi, siber güvenlik, bilinçli internet kullanımı, medya okuryazarlığı konularında bilgi sahibi uzman kişileri okula davet ederek seminerler düzenler.

Emniyet müdürlüklerinde bu konularda deneyimli uzman kişilere ziyaret düzenler.

Öğrenci ve velilerin bilinçlenmesi için eğitimlere katılmaya teşvik eder.

Etkinlik Önerisi-4

Dostluk Turnuvası

Eğitici, kulüp öğrencileri arasında veya sınıflar arasında dostluk ve arkadaşlık duygularının gelişmesi amacıyla basketbol, voleybol, futbol, satranç turnuvaları düzenleyebilir.

Organizasyon konusunda kulüp öğrencilerinin aktif rol almasını ister.

Etkinlik Önerisi-5

Eğitici, kulüp öğrencileriyle işbirliği yaparak siber zorbalıkla ilgili farkındalıklarını ölçmek için tüm okul öğrencilerine uygulanmak üzere anket hazırlar.

Etkinlik Yönergesi-5

Aşağıdaki sorular, kulüp öğrencilerinin fikirleri alınarak arttırılabilir.

Anket çalışmasına öğrencilerin sosyal medyada en çok takip ettikleri siteler ve youtuberların kim olduğuna dair açık uçlu sorular da eklenerek, öğrencilerin kimleri örnek aldığı, kimlerle dostluk kurduğu ile ilgili bilgiler de eklenebilir.

Örnek sorular

1.

Çevrim içi oyun oynuyorsun, tanımadığın, senden yaşça büyük birisi cep telefonu numaranı istiyor veya nerede oturduğunu soruyor?

- A) Bilgilerimi veririm, çünkü belki yakın oturuyoruzdur arkadaş oluruz.
- B) Önce ben onun bilgilerini isterim.
- C) Cevap vermem, engellerim.

Cevap C: Tanımadığımız kişilerden gelen bu tip istekleri kabul etmemeli, dikkatli olmalı ve bilgilerimizi paylaşmamalıyız.

Bazı kişisel verilerin bu platformlarda paylaşılması, telafisiz zararlara sebep olabilir. Bilgilerimize ulaşan siber zorbalar, bunları bize karşı kullanabilir.

2.

Sosyal medya hesaplarının gizlilik ayarları nasıl olmalı?

- A) Herkes beni istediğinde bulabilmeli, böylece daha çok arkadaşım olur.
- B) Arkadaşlarımdan arkadaşları beni istediğinde bulabilmeli, ortak arkadaşlarımız var sonuçta.
- C) Sadece benim istediğim kişiler beni bulabilmeli, sosyal medya benim özel alanım.

Cevap C: Paylaşım çevremizi herkese açık yapmak yerine sadece kişilerimizle bu alanı sınırlandırabiliriz. Kötü niyetli siber saldırganların hedefi olma olasılığımızı azaltmış oluruz. Böylece özel bilgilerimiz zorbaların eline geçmeyecektir ve bunları bize karşı kullanamayacaklardır.

3.

Sosyal medya hesaplarından tanımadığın kişilerden arkadaşlık teklifi aldığında ne yaparsın?

- A) Tanımıyorsam kişiyi reddederim.
- B) Ortak arkadaşımız var mı diye bakarım. Yoksa reddederim.
- C) Kabul etmeden önce tanışmak için mesaj atarım.

Cevap A: Sosyal medya, iletişimi kolaylaştırır. Birçok arkadaşlık teklifi alabiliriz. Ancak tanımadığın bir kişiyle sosyal medyada arkadaş olman, kişisel bilgilerini ona açman anlamına gelir. Sosyal ağlar bizim özel alanımızdır. Bizlere zarar verebileceklerini unutmamalı tanımadığımız kişilerin isteklerini kabul etmemeliyiz.

4.

Seni tanıdığını söyleyen bir kişiden mesaj aldın. Eski okulunda birlikte okuduğunuzu, yan sınıfında olduğunu söylüyor. Ama sen bu kişiyi daha önce gördüğünü hiç hatırlamıyorsun. Sana şuan hangi okula gittiğini soruyor.

- A) Beni tanıyormuş sonuçta sohbet edebiliriz.
- B) Ben onu tanımıyorum, siber zorbalığa maruz kalabilirim kişisel bilgilerimi vermem. Gerktiğinde bu kişiyi engellemekten çekinmem.
- C) Profil resmine bakarım iyi birine benziyorsa konuşmamda bir sakınca olmaz.

Cevap B: Bizi tanıdıklarını söyleyenlere itibar etmemeliyiz ve özel bilgilerimizi vermemeliyiz. Kontrol bizim elimizde olmalı ve bilinçli bir yaklaşım sergilemeliyiz. Tanımadığımız insanlara karşı temkinli olmalıyız.

5.

Birisi telefon numaramıza mesaj atmış. Onu görüntülü aramazsak herkese numaramızı dağıtacağını söylüyor.

- A) Kişiyi ararım ve beni rahatsız etmemesini söylerim.
- B) Bu davranış bir siber zorbalık. Cevap vermem hemen aileme, öğretmenime haber veririm, onlar bana yardımcı olur.
- C) Kendi telefonumdan değil, başka bir arkadaşımın telefonundan ararım. Yapmamasını rica ederim.

Cevap B: Siber zorbalık herkesin başına gelebilir. Öncelikle yapmamız gereken sakın olmak ve büyüklerimize haber vermektir. Ebeveynlerimizin ve büyüklerimizin tecrübelerine güven duymalıyız.

6.

Birinden kötü yorumlar içeren hatta tehdit eden bir dil kullanılmış bir mesaj aldın ne yaparsın?

- A) Cevap vermem, mesajı silerim.
- B) Cevap verir ben de ona tepki gösteririm. Kimse benimle böyle konuşamaz.
- C) Mesajı cevaplamam ama gelen kutumda tutarım. Elimde delil olmalı.

Cevap C: Böyle durumlarda bu zorbalığa karşılık verip durumu daha karmaşık bir hale getirmemeliyiz. Eğer tehdide maruz kalırsak durumu okuldan ya da aileden bir yetişkine hemen anlatmalıyız. Delil niteliğindeki mesajlar elde tutulmalıdır. Bu kişileri engellemekten çekinmemeliyiz.

Anket sonrasında sorular ve doğru cevapları okul panosunda yayımlanır. Öğrencilerin sosyal medyada en çok takip ettikleri siteler ve youtuberların kim olduğuna dair açık uçlu sorular da ankete eklendi ise hazırlanacak panoda kimleri örnek almamız gerektiğine dair bilim, spor sanat dallarında başarılı olmuş örnek şahsiyetler ve faydalı içerik içeren youtuberlar paylaşılabilir.

Etkinlik Kaynak: RTÜK/Medya Ve Çocuk Dergisi

Etkinlik Önerisi-6

Eğitici, aşağıda örnek olarak verilen sevgi ve dostluk ile ilgili atasözlerini kullanarak kartlar oluşturur. Kartları oluştururken atasözlerinin bir kısmını boş bırakır.

Eğitici, yarışma gününden önce öğrencilere sevgi, dostluk ile ilgili atasözleri ile oyun oynayacaklarını, başarılı olmak isteyenlerin bu konuda araştırma yaparak hazırlıklı gelebileceğini söyler.

Etkinlik Yönergesi-6

NE OLMALI

- Eğitici, öğrencileri iki veya üç gruba ayırır.
- Her gruptan sırayla bir öğrenci gelerek eğitcinin elinde bulunan atasözleri kartlarından çeker.
- Çektiği karttaki atasözünü tam olarak söylemeye çalışır.
- Karttaki boşlukları doğru şekilde doldurarak atasözünün tamamını doğru söyleyen öğrenci bir puan alır.
- Öğrenci, atasözünün anlamını da açıklayabilirse üç puan alır.
- Her grubun puanı, eğitici tarafından not alınır.
- Tüm kartlar bittikten sonra birinci olan grup seçilir.

Eğitici, isterse yarışmaya bir aşama daha katarak, kartları gruplara dağıtır ve gruplardan atasözlerini resimlemelerini isteyebilir.

- Resimlerin değerlendirilmesi için resim öğretmeni ile işbirliği yapılır.
- Her bir atasözünün resmi değerlendirilirken 1-5 arası puanlama yapılır.
- Grupların resimleri sırayla puanlanır. En yüksek puanı alan grup yarışmayı kazanır.

Sevgi ve Dostluk Atasözleri

Gülüdikenine (Cevap: seven, katlanır)

Karga ileolanın yeri(Cevap: dost, çöplüktür)

Bıçağıkendi suyu, insanıkendi huyudur. (Cevap: kestiren, sevdiren)

Ağaç, insangüzeldir.(Cevap: yaprağıyla, dostuyla)

Dost,eyerlenmiş(Cevap: dostun, atıdır)

Gönülsüz , ya karın ağrıtır,(Cevap: yenen aş, ya baş)

Dostun attığıbaş.(Cevap: taş, yarmaz)
Elden, zehirden ise bekleme.(Cevap: vefa, şifa)
Dost, düşman bakar.(Cevap: başa, ayağa)
Dost günde olur. (Cevap: kara, belli)
Dost, düşman(Cevap: ağlatır, güldürür)
Dost, ayıbını yüzüne..... (Cevap: dostun, söyler)
Binolacağına birolsun.(Cevap: altının, dostun)
Sen dost, düşman ocağın çıkar.(Cevap: kazan, başından)
Seyrek git sen, kalksın(Cevap: dostuna, ayaküstüne)
Dostluk ile alınıp (Cevap: para, satılmaz)
Ayıdan, düşmandan olmaz. (Cevap: post, dost)
Dost, düşman belli olur.(Cevap: yüzünden, gözünden)

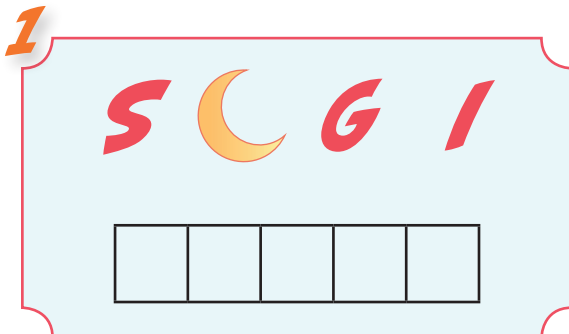
Etkinlik Önerisi-7

RESİMLER NE SÖYLÜYOR

Eğitici öğrencilere resfebe oynamaya ne dersiniz? Diyerek resfebe oyunu ile ilgili bilgi verir. Aşağıda verilen örnekleri sevgi, dostluk, vefa sözcükleri içerecek şekilde zenginleştirebilir.

Etkinlik Yönergesi-7

- Eğitici kartları sırayla öğrencilere gösterir.
- En çok kart çözümleyen öğrenci birinci olur.

3

L

--	--	--	--	--	--

4

Ç

R

E

--	--	--	--	--

5

D

--	--	--	--	--

6

U

R

--	--	--	--

7

K

YE

--	--	--	--	--	--

8

İL

İM

--	--	--	--	--	--	--	--

ÇÖZÜMLER

1. SAYGI
2. SEVGİ
3. ADALET
4. ÇEVRE
5. MEDYA
6. OKUR
7. KLAVYE
8. İLETİŞİM

Değerli eğitimci,

Bu bölümde ilgili değerle ilişkilendirilebilecek ayet, hadis ve özlü sözlerden örnekler bulacaksınız.

Ayet-i Kerimeler

Asr Suresi 1-3. ayetler

Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyan içindedir. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka.

Hadis-i Şerifler

Peygamber Efendimiz (a.s.) şöyle buyuruyor;

“Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle dostluk kurulamayan kimsede hayır yoktur.”

(İbn Hanbel, II, 400)

Özlü Sözler

Bırakacağın eli hiç tutma tutacağın eli ise hiç bırakma. Sahte sevgilere gül olmaksansa gerçek sevgilere diken ol.

Hız. Mevlana

HEDEFE NE KADAR YAKLAŖTIĐINI KONTROL ET

Değerli eğitici,

Bu bölümde ilgili değerle iliŖkilendirilebilecek lme değerlendirme nerisi bulacaksınız.

lme Değerlendirme nerisi

Etkinlik havuzumuzda SEVGİ, DOSTLUK, VEFA Değeri altında yer alan ilgili kazanımlara yönelik hazırlanmıŖ “ğrenci z Değerlendirme Son Test” ve “Veli ğrenci Değerlendirme Formunu” öğrencinize uygulayabilirsiniz.

SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ ÖĞRENCİ ÖN TEST

	Sevgili öğrenciler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili tutum ve davranışlarınızı hangi sıklıkla gerçekleştirdiğinizi yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	Ailemi çok seviyorum.				
2.	Sevilmeye ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.				
3.	Yaradan'ımı seviyorum.				
4.	Doğayı ve insanları seviyorum.				
5.	Sevdiğim insanlara onları sevdiğimi söylerim.				
6.	Selamlaşma ve hediyeleşmenin sevgiyi arttırdığına inanırım.				
7.	Sevgimi sadece dille değil, davranışlarımla da gösteririm.				
8.	Yanlış arkadaş seçimi yapmamın bana zarar vereceğini bilirim.				
9.	Arkadaş seçerken çok dikkatliyimdir.				
10.	Arkadaşım benden yanlış bir şey yapmamı istediğinde ona hayır diyebilirim.				
11.	Dostlarım hata yaptıklarında onları uyarırım.				
12.	Anne ve babamı üzmemek için gayret gösteririm.				
13.	Bana yapılan iyiliği unutmama konusunda vefalıyım.				
14.	Çevremdekilere karşı vefalıyım.				
15.	Sanal dünyada karşılaşabileceğim tehlikelerin farkındayım.				
16.	Sosyal medyada kurduğum arkadaşlıklara güvenmem.				
17.	Sosyal medyada kişisel verilerimi paylaşma konusunda dikkatliyimdir.				
18.	Siber güvenliğini nasıl koruyacağımı biliyorum.				
19.	Siber zorbalığa uğramam durumunda neler yapmam gerektiğini biliyorum.				
20.	İyi bir medya okuryazarıyım.				

SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ ÖĞRENCİ SON TEST

	Sevgili öğrenciler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili tutum ve davranışlarınızı hangi sıklıkla gerçekleştirdiğinizi yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	Ailemi çok seviyorum.				
2.	Sevilmeye ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.				
3.	Yaradan'ımı seviyorum.				
4.	Doğayı ve insanları seviyorum.				
5.	Sevdiğim insanlara onları sevdiğimi söylerim.				
6.	Selamlaşma ve hediyeleşmenin sevgiyi arttırdığına inanırım.				
7.	Sevgimi sadece dille değil, davranışlarımla da gösteririm.				
8.	Yanlış arkadaş seçimi yapmamın bana zarar vereceğini bilirim.				
9.	Arkadaş seçerken çok dikkatliyimdir.				
10.	Arkadaşım benden yanlış bir şey yapmamı istediğinde ona hayır diyebilirim.				
11.	Dostlarım hata yaptıklarında onları uyarırım.				
12.	Anne ve babamı üzmemek için gayret gösteririm.				
13.	Bana yapılan iyiliği unutmama konusunda vefalıyım.				
14.	Çevremdekilere karşı vefalıyım.				
15.	Sanal dünyada karşılaşılabileceğim tehlikelerin farkındayım.				
16.	Sosyal medyada kurduğum arkadaşlıklara güvenmem.				
17.	Sosyal medyada kişisel verilerimi paylaşma konusunda dikkatliyimdir.				
18.	Siber güvenliğini nasıl koruyacağımı biliyorum.				
19.	Siber zorbalığa uğramam durumunda neler yapmam gerektiğini biliyorum.				
20.	İyi bir medya okur yazarıyım.				

Proje Değerlendirmesi	EVET	HAYIR
ÇEDES Değerler Kulübü çalışmalarına katılmaktan memnun musunuz? (E)=Evet (H)=Hayır	(E)	(H)
Yapılan etkinliklerin sizde olumlu davranış değişikliğine sebep olduğunu düşünüyor musunuz? (E)=Evet (H)=Hayır	(E)	(H)
ÇEDES kapsamında hangi etkinliklerin yapılması sizi mutlu eder?		

SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERLERİ VELİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

	Sevgili veliler; Aşağıda verilen ifadelerle ilgili çocuğunuzun tutum ve davranışlarını hangi sıklıkla gerçekleştirdiğini yandaki bölümde işaretleyiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	Ailesini çok sever.				
2.	Sevilmeye ihtiyacı olduğunu düşünür.				
3.	Yaradan'ını sever.				
4.	Doğayı ve insanları sever.				
5.	Sevdiği insanlara, onları sevdiğini söyler.				
6.	Selamlaşma ve hediyeleşmenin sevgiyi arttırdığına inanır.				
7.	Sevgisini sadece dille değil, davranışlarıyla da gösterir.				
8.	Yanlış arkadaş seçimi yapmanın kendisine zarar vereceğini bilir.				
9.	Arkadaş seçerken çok dikkatlidir.				
10.	Arkadaşı kendisinden yanlış bir şey yapmasını istediğinde ona hayır diyebilir.				
11.	Dostları hata yaptıklarında onları uyarır.				
12.	Ailesini üzmemek için gayret gösterir.				
13.	Kendisine yapılan iyiliği unutmama konusunda vefalıdır.				
14.	Çevresindekilere karşı vefalıdır.				
15.	Sanal dünyada karşılaşabileceği tehlikelerin farkındadır.				
16.	Sosyal medyada kurduğu arkadaşlıklara güvenmemesi gerektiğini bilir.				
17.	Sosyal medyada kişisel verilerini paylaşma konusunda dikkatlidir.				
18.	Siber güvenliğini nasıl koruyacağını bilir.				
19.	Siber zorbalığa uğraması durumunda neler yapması gerektiğini bilir.				
20.	İyi bir medya okur yazarıdır.				

Proje Değerlendirmesi		EVET	HAYIR
1.	Çocuğunuzun ÇEDES Değerler Kulübü çalışmalarına katılmasından memnun musunuz? (E)=Evet (H)=Hayır	(E)	(H)
2.	Yapılan etkinliklerin, öğrencinizde olumlu yönde davranış değişikliği meydana getirdiğini düşünüyor musunuz? (E)=Evet (H)=Hayır	(E)	(H)
3.	ÇEDES projesi ile ilgili görüş, fikir ve önerileriniz varsa aşağıdaki alana yazabilirsiniz.....		

SEVGİ-DOSTLUK-VEFA DEĞERİ VELİ MEKTUBU

Değerli Velimiz,

ÇEDES Projesi kapsamında bu ayki değerlerimiz; sevgi, dostluk ve vefa...

Yaşı kimliği statüsü ne olursa olsun herkes sevgiye muhtaçtır. Mutlu ve hayata dengeli bakabilen bir çocukluğun temelinde çocuğun aile bireylerinden gördüğü sevgi yatar. Her anne baba çocuğunu sever ama her anne baba sevgisini çocuğuna hissettirmeyebilir. Bazen çocuk eğitimi ile ilgili yanlış bilgi ve düşüncelere sahip oldukları için sevgilerini göstermekten kaçınabilirler. Bazen de çocukların sevgili dilini anlayamadıkları için sevgilerini onlara yeterince yansıtamazlar. Ama anne babalar tarafından unutulmaması gereken bir gerçek vardır; çocuğunuzun sevgi deposunu boş bırakarak ona büyük zarar verebilirsiniz. Sizler sevgi deposunu yeterince dolduramazsanız, başkalarıyla sevgi depolarını doldurmaya çalışacaklardır. "O benim çocuğum elbette onu seviyorum. Bunu bilmesi lazım" diye düşünmeyip, sevdiğinizi çocuğunuza onun sevgi dilini keşfederek açıkça ifade etmelisiniz. Çocukların penceresinden bakabilmek adına aşağıdaki hikayeyi sizlerle paylaşmak istedik.

SEVGİ EVİ

Adam yorgun argın eve döndüğünde 5 yaşındaki çocuğunu kapının önünde beklerken buldu.

Çocuk babasına:

-Baba bir saatte ne kadar para kazanıyorsun, diye sordu...

Zaten yorgun gelen adam,

-Bu senin işin değil, diye cevap verdi.

Bunun üzerine çocuk:

-Babacım lütfen, bilmek istiyorum, diye üsteledi.

Adam:

-İlla da bilmek istiyorsan, 2 bin, diye cevap verdi.

Bunun üzerine çocuk:

-Peki bana bin lira borç verir misin, diye sordu.

Adam iyice sinirlenip:

-Benim senin saçma oyuncaklarına ve benzeri şeylerine ayıracak param yok. Hadi, derhal odana git ve kapını kapat, dedi.

Çocuk sessizce odasına çıkıp kapıyı kapattı.

Adam sinirli sinirli; "Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder?" diye düşündü. Belki de gerçekten lazımdı... Yukarıya, çocuğunun odasına çıktı ve kapıyı açtı...

Yatağında olan çocuğa:

-Uyuyor musun, diye sordu.

Çocuk:

-Hayır, diye cevap verdi...

-Al bakalım, istediğin bin lira. Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm ama uzun ve yorucu bir gün geçirdim, dedi.

Çocuk sevinçle haykırdı:

-Teşekkürler babacığım... Ve hemen yastığının altından diğer buruşmuş paraları çıkardı. Adamın suratına baktı, yavaşça paraları saydı.

Bunu gören adam iyice sinirlenerek:

-Paran olduğu halde neden para istiyorsun? Benim, senin çocuk oyunlarına ayıracak vaktim yok, diye yeniden kızdı...

Çocuk;

-Param vardı ama yeterince yoktu, dedi ve yüzünde mahcup bir gülücükle paraları babasına uzattı:

-İşte 2 bin... Şimdi bir saatini alabilir miyim babacım?

Sevgi dolu çocuklar yetiştirmenin sonuçlarını; sağlıklı kişilik, sağlam karakter, güçlü ve yeterli benlik, yaradılış ve hakikate uyumlu bir bütünlüğe ulaşmış kimlik, kemale ulaşma potansiyeli, yüksek hayat başarısı ve mutluluk olarak özetleyebiliriz. Sevgi deposu ailesi tarafından dolan bir çocuk doğru arkadaşlıklar ve dostluklar kurarak her açıdan dengeli bir hayat yaşama fırsatı bulacaktır.

Bizler de Değerler Kulübü olarak bu ayki değerlerimiz olan “Sevgi-Dostluk-Vefa” konusunu işlerken sevginin bir duygu olduğu kadar eylem de gerektirdiğini; emek, çaba, sabır ve fedakârlık yaparak anlam kazanacağını, gerçek yaşamda ve sanal dünyada dostluklar kurulurken nelere dikkat edilmesi gerektiğini öğrencilerimizle etkinlikler yaparak kazanıma dönüştürmek istiyoruz.

Hedeflerimize ulaşmada siz değerli velilerimizin destekleri bizim için çok önemlidir. Bu nedenle yapacağımız etkinlikler süresince sizlerin de bize destek olacağına inanıyoruz. Özellikle kaynaşma, duygu, düşünce ve fikir paylaşımı amacıyla yapacağımız “Veli Buluşmaları” etkinliğinde sizleri de aramızda görmek, bizler için mutluluk verici olacaktır.

Kazanımlara ulaştırmada yapacağımız etkinliklerin etkili ve kalıcı olabilmesi için,

1. Bu ay yapılan etkinliklerle ve bu etkinlikleri yaparken neler hissettikleri ile ilgili çocuğunuzla sohbet etmenizi,
2. “Sevgi-Dostluk-Vefa” değerleriyle ilgili anılarınızı, tecrübelerinizi ve örnek olayları paylaşmanızı,
3. Çocuğunuzun olumlu davranışlarını takdir etmenizi,
4. Onları başkalarıyla kıyaslamayıp, bolca sarılmanızı, sevdiğinizi sık sık dile getirmenizi, birlikte faaliyetler yapabilmek için zaman ayırmanızı,
5. “Sevgi-Dostluk-Vefa” ile ilgili çocuğunuza verilen “dene/ söyle/ üret/ harekete geç” etkinliğine destek vermenizi,
6. Ay sonunda sizlerle paylaşacağımız veli geri dönüt ölçeğini titizlikle cevaplamanızı,
7. En önemlisi de söz, tutum ve davranışlarınızla çocuğunuza örnek olmanızı önemsiyoruz.

Bu güzel yolda, sizlerle elbirliği ile yürümekten mutlu olduğumuzu ifade etmek istiyoruz. Destek ve gayretleriniz için şimdiden çok teşekkür ederiz.

VELİ DESTEK MEKTUBU

DEĞER	HEDEF KAZANIMLAR	YAPILABİLECEK ETKİNLİK TÜRLERİ
SEVGİ-DOSTLUK-VEFA	1. HAFTA 1. Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu kavrar. 2. Sevgiyi dile getirmenin, sevgiyi yaymanın önemini bilir. 3. Sevgiyi sadece dile değil hareketleriyle de göstermesi gerektiğini bilir. 4. Sevginin insan hayatındaki önemini anlar.	ÇEDES uygulama mekânlarında; Eğitim öğretim sürecinde eğlenerek, yaparak, yaşayarak, deneyerek, sorgulayarak öğrenme süreci tercih edilirken etkin hikâye dinleme, video izleme, görsel yorumlama, drama, kısa film, röportaj, eser inceleme, metin yazarlığı, okul içi ve yakın çevre (mahalle) etkinlikleri, uzak çevre (kamp, müze, işletme gezileri vb.) etkinlikler ile öğrenci ve veli çalışmaları yapılabilecektir. Not: Yer verilen etkinlikler, eğiticinin tercihin ve uygulama mekânının elverişli olma durumuna göre değişiklik gösterebilir.
	2. HAFTA 1. Bir dostta olması gereken özellikleri fark eder. 2. Dost seçerken daha dikkatli olması gerektiğini bilir. 3. Yanlış arkadaş seçimi yapmanın kendisine zarar vereceğini bilir. 4. Dostları için fedakârlık yapmanın önemini anlar. 5. Arkadaşların olumlu kişilik özelliklerini ve yeteneklerini örnek almanın önemini kavrar. 6. Hediyeleşmenin ve selamı yaymanın arkadaşlık ve komşuluk ilişkilerindeki olumlu etkilerini görür.	
	3. HAFTA 1. Vefa kavramının anlamını bilir. 2. Vefanın iyi bir dost olmanın temel özelliklerinden biri olduğunu fark eder. 3. Vefanın önce aile fertlerine, anne-babaya ve kardeşlere karşı olması gerektiğini bilir. 4. Kardeşleriyle ilişkilerinde sevginin devamlılığına özen gösterir. 5. Anne-babayı üzmemek için gayret gösterir. 6. Özellikle ailesinin ve sosyal çevresinin emeklerinin değerini fark eder.	
	4. HAFTA 1. Sanal dünyada karşılaşılabileceği tehlikelerin farkına varır. 2. Sosyal medyada arkadaşlık kurarken nelere dikkat etmesi gerektiğini bilir. 3. Medya okuryazarlığının önemini kavrar. 4. Siber güvenlik ve siber zorbalık kavramlarını bilir. 5. Siber güvenliğin nasıl sağlanabileceği hakkında bilgi sahibidir. 6. Siber zorbalık karşısında nasıl davranması gerektiği bilincine sahiptir	

Bu tabloda gördüğünüz ifadeler, yapacağımız etkinliklerle öğrencilerimize kazandırmayı hedeflediğimiz kazanımları ve bu süreçte kullanmayı planladığımız yöntem ve teknikler göstermektedir.

SÖZLÜK

ALZHEİMER: Beyin hücrelerinin zamanla ölümüne bağlı olarak hafıza kaybı, bunama (demans) ve genel anlamda bilişsel fonksiyonların azalması şeklinde gelişen tıbbi durum.

BİHABER: Habersiz,bilgisiz.

FEYİZ: Verimlilik, gürlük, olgunluk, bereket. İlerleme, kültürel gelişme, olgunluk. Manevi haz, mutluluk, iç huzuru.

HALELENDİRMEK: Bir yer veya şeyin üstünde ışık halkası oluşturmak; halkalandırmak.

KADİM: Başlangıcı geçmişin derinliklerinde bulunan, pek çok eskiye uzanan, öncesiz.

KELAM: Söz, söyleyiş biçimi, söyleme.

KÖRÜK: Deriden ve içine hava çekip geri verebilecek biçimde yapılmış, açılıp kapandıkça içindeki havayı üfleyen, ateşi canlandırmakta kullanılan araç.

MİSK: Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir tür ceylanın erkeğinin karın derisi altındaki bir bezden elde edilen ve parfüm yapımında kullanılan güzel kokulu bir madde.

SANAL: Gerçekte yeri olmayıp zihinde tasarlanan.

SİBER : Genel ağa ait olan, bilgisayara ait olan.

SİBER ZORBALIK : Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak kişi veya topluma zarar vermek amacıyla gerçekleştirilen bir tür zorbalık

ŞİFA: Hastalıktan kurtulma, iyileşmek.

VEFA: (Sevgide) Bağlılık. Sözünde durmak, vadettiklerini yerine getirmek, sözüne sadık kalmak.

ÇEDES

*Çevreme Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum*

Millî Eğitim Bakanlığı
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
Emniyet Mahallesi Gazeteci Yazar Muammer Yaşar Cad.
MEB Beşevler Kampüsü F Blok 06560
Yenimahalle/Ankara